

309278

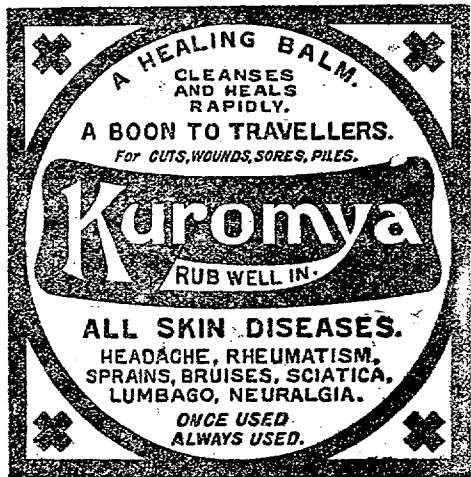
ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. II. } డిసెంబరు 1918 సం॥ మార్చి నెల 12 వ తేది మంగళవారము } No. 283
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస బహుళ అమావాస్య 3౦. } సంచిక ౨౮౩

కురోమియా

నవనీతము

(1044)

PRICE-ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA. Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖి, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు మున్నగువాటికి సిద్ధాపథము. పలువురు పయోగించి, పెక్కు సంతానపత్రములనందించుచున్నారు. ఒకవారు ఉపయోగించిన దాని అమృతోపయోగము మీకే తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్వేచ్ఛరు కంపెనీ, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co,

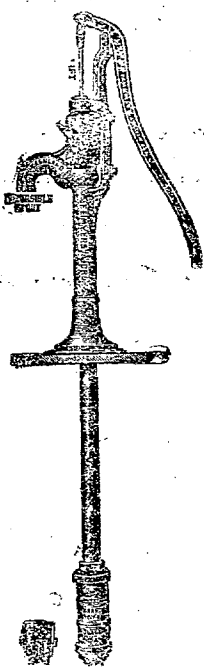
32, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deep wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

AWARDED GOLD MEDAL

490

IN THE BARODA EXHIBITION

For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO

THE WORLD-RENOUNDED

OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/4 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra.

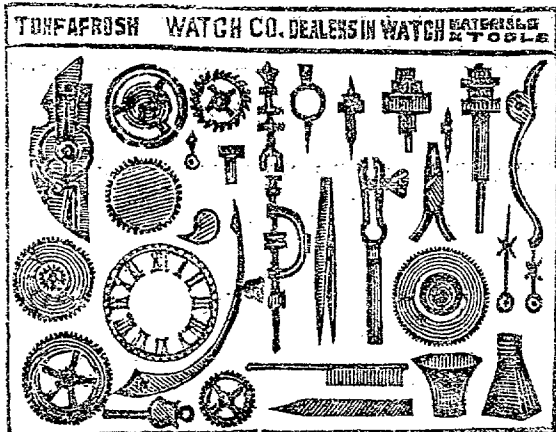
Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

కళిటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co,

Dealers in Watches Materials, Tools

BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.

(881) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలశేవకా శేల కలిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో? ఈ మొదలగు నిమయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథములైన మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నది. 30 మిగుల సులభము. 900 పుటలు ఆత్మ్యత్రయ ప్రతిపాత్ర మున్నవి. టెల 5-0-0. కర్పణ శేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శైలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాల్కలైండు ధర రు 1-8-0. పోస్టుభరములు వరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ

తెలుగు పండితుడు, మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

మోటారు బస్సులు (1091)

వెలకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఇరువదిమంది కూర్చునుటకు అనకూలమై క్రొత్త మోటారుబండ్లు మావద్ద నున్నవి. తక్షణం డెలివరీ చేయబడును.

సాత్ ఇండియన్ మోటారు కంపెనీ,

45 పీటర్స్ ఫీల్డ్, రాయపేట, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటురోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు వ్యాపారమైన కలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు, ఆచార్య-లక్ష్మీనతి, బి. ఏ. ఎం. బి. టి. ఎం. (946-887) జరు.

స్వదేశి పలకలు. (1090)

బాలరతుగాను మేము స్వదేశి పలకలను తయారు చేసియున్నాము. సీసాకేసులచట్టములో నవర్చబడి యున్నది. చేయబడిన పగులవు. చాలకాలమువరకు గట్టిగా నుండును. ధైర్య 10 1/2 x 8 1/2 టెల 1-3 అణాలు 5.

మొత్తముగా తీయువారికి ప్రత్యేకధరలు.

ఎడ్వర్డు అండు కో, గుంటూరు.

సెగరోగములకు అమూల్యమైనమందు.

గొనాజోన్

మాత్రద్వారములగుండా స్రవించు యెట్టి కఠినవ్యాధి యైనను ఒకవారములోపల మంట, నొప్పి, స్రవణము మొదలగు వానిని మిగుల నమ్మకముగా ఇది కుదుర్చును. అనేక మైన శ్రేష్ఠమైనటువంటిన్ని హానిచేయనటువంటి మందులచే తయారుచేయబడినది. ఇదితత్వము గుణమునిచ్చుచు వ్యాధికి సంబంధించిన పుష్కలను అడుగంట నాశనము చేసి రాను రాను వ్యాధిని పూర్తిగా మాన్పును. మతియు వ్యాధిని మరల వ్యాపించకుండ చేసి దేహమునకు బలమును ముఖమునకు కాంతిని నిచ్చును. ఒకతూరి వాడిచూచిన దానిగుణము మీకే తెలియును. విశేషము వ్రాయనవసరము లేదు. (1081)

A. H. Solomon & Co., (Dept- A.D)

No. 29, Thana St. Chintadripet, MADRAS.

స్వదేశి వస్తువులనే కొనుడు.

విదేశీవస్తువులను ఉపయోగించినవారితో మా కట్టి సంబంధ ముండబాదు. ప్రత్యేకముగ స్వదేశీ వస్తువులనే ఉపయోగించువారు మాకు ఆత్మలు. వారే దేశోద్ధారకులు.

లోకమాత ఆదిశెంటుస్కూ, సి. పి. రామస్వామియ్యయ్య, (బి. ఏ. బి. ఎల్.) బి. పి. వాడియా, పింఛను పుచ్చు కొనిన జిల్లా జడ్జి ఎల్లేపల్లి జానకిరామయ్యగారు మున్నగు దేశభక్తులు చాలమంది కంటివరము స్వదేశి కంపెనీలో భాగస్థులుగ నున్నారు. ఇకవైనను దేశభక్తులందరూ అనుమానించక తక్షణము నై కంపెనీలో పాల్గొనుడు. భాగము 1.కి 25 రూ॥లు చొప్పున 800 భాగములు మాత్రమే మిగిలినవి. ఈ 800 భాగములను కొనునట్టి దేశభక్తులను హిందూదేశము కోల్పోయెనా? ప్రాసెక్టరు, భరతులకు ఇట్లు వ్రాయ ప్రార్థితులు. 982

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్, బ్రాంచి: మధుర.

కంజీవరం.

నార్తరక సర్కార్లు లైఫ్ ఎయూరను
కంపెని లిమిటెడ్ (లిక్విడేషన్ లో నున్నది)
నోటీసు. (1087)

జీవితభీమా పోలీస్ హాల్స్ లున్నవి, వివాహసహాయ భీమా పోలీస్ హాల్స్ లున్నవి తమ తమ క్రమము కాగితములను 1918 వ సంవత్సరం మార్చి నెల 18 వ తేది లోగా యీ క్రింద సంతకము చేసినవారి పేర పంపుకొనవలెను. ఈ క్రింద వ్రాసిన భోగట్టాయను, కాగితములను పూర్తిగా పంపని యెడల క్రమములు జాపితాలో నమూదు చేసికొనవలెను.

1. పోలీస్ దారుని పేరు, 2. పోలీస్ నెంబరు, క్లాసు, (జీవితభీమా, లేక వివాహభీమా, పోలీసు నెంబరు) 3. ఆఖరున చెల్లించిన ప్రీమియము తాలూకు రసీదు, 4. జీవితభీమా లేక వివాహభీమా బిజినెస్ పోలీస్, 5. ప్రీమియములు యెవరివద్ద చెల్లింపబడినవో ఆ యెజంట్లు పేరు, ప్రస్తుతపు చిరునామా, 6. ఇదివరకే క్రమముల కాగితములు దాఖలు చేయబడిన యెడల, యెవరివద్ద దాఖలు చేయబడినదియును, అందుకుగాను ఇయ్యబడిన రసీదును పంపవలెను. ఒక్కొక్క పోలీస్ క్రమమునకు ప్రత్యేకముగా భోగట్టా వ్రాయవలయునేగాని, ఒక్క కాగితములో ఒకటికంటె అధికము పోలీస్ లో భోగట్టా వ్రాయకూడదు.
- ఏజంట్లును, ఇతర క్రెడిటర్లును కూడా తమ హక్కులను వైసి వ్రాయబడిన తేదిలోగా, వస్తుచర్చ మున్నగు రుజువులతో, దరఖాస్తు చేసికొనవలెను. వైసి తేదికి పిమ్మట దాఖలు కాబడిన క్రమములు అంగీకరింపబడవు.

12 Dalhousie Square } M. K. Dandeker,
Calcutta. } Incorporated
Accountant Liquidator

126 ఆద్యు తనివారిచే.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సు గారి ఎల్లెస్ట్ టానిక్ వెరల్లు ఇది బలహీనులకు నీరము లకును మందు. ఎక్కువ శక్తిని కలుపుచు, ధృవకములకు, తక్కువ శక్తిని కలుపుచు, మెదడు దిష్టాగా నుండుట. పనియందెంతమాత్ర మిచ్చులేకుండుట, నిస్సత్తుక, బలహీనులు, అయాసము, కుళ్లనవ్వము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గురుస్థలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రత్యేకమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక జలమంది ఇందులను శాసనపడినవారు. నీవు కూడా చేతిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షించును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీను! ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జు నవీను!!

ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వ వాసనయను కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తికాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన నను మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే వేసియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

నెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2.0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికల్ కంపెని.

నెం 155, జమ్మూనుసీదు వీధి, బొంబాయి మద్రాసు యెజంట్లు:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి, చైకానబారు లోడ్ మదరాసు.

నిర్బంధావాసములు

కలకత్తాపౌరుల ఆక్షేపక సభ.

(మా స్వకీయవిశ్లేషకుని యొద్దనుండి)

కలకత్తా, మార్చి 6:

నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు మా పురమందిరము నందు నిర్బంధావాసములను బ్రవాసశిక్షలను ఖండించుట కొక మహాసభ సమావేశమయ్యెను. లెక్కకు మిక్కిలి యగు చున్న నిర్బంధావాస శిక్షలును, ఏకప్రవాసములును, కొన్ని యెడల చిచ్చియెత్తుటయు, ఆహారపరిత్యాగములును, ఆత్మ హత్యలును, ప్రజల మనస్సులను బూర్తిగా విఠిచివైచినవి. ఇటీవల సింధుబాలవిషయములో బయల్పడిన పోలీసువారి యసమర్థియు నవకతవలన, బంగాళావిభజన దినముల నాటి ప్రవాసశిక్షలను గూర్చి యిటీవలనే మాత్రే ప్రభువు స్వీయచరిత్రమున (బకటింపిన) విషయములును, ప్రజల కలవరమును బలపరిచినవి. నిన్న సాయంత్రము నిర్బంధకాలమునకుఁ జాలముండే సభాభవనములయందు వేలకొలది పౌరులతోఁ గ్రేక్రిరిసియుండెను. సర్ రసవిహారి ఘోషగా రుపపాదించి, మోతీలాలు ఘోష రాయి యతీంద్రనాథఛాదరిగా ర్థగిక రింపగా, క్రియత వ్యోమకేశవక్రవర్తిగా రధ్యక్షతవహించి క్రింది మహాపన్యాసము గావించిరి.

వి. చక్రవర్తిగారి అధ్యక్షతతోపన్యాసము.

మహాజనులారా!

గత పదివత్సరములనుండియు మనదేశమున కతినశాసనము లభిమితముగ నుద్భవించు చున్నవి. 1907 వత్సరమున రాజదోహా సభాశాసనము గావించబడినది. ఇది దేశక్షేమ కరము కాదనియు, నేరములను తొలగింప జాలదనియు, ప్రజలలో నింకను ద్వేషభావము లుత్పన్నమగుననియు సర్ రస విహారి ఘోషగారు నుడివియుండిరి. కాని వీరిమాటలను ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యపెట్టలేదు. 1908 సంవత్సరమున వార్తాప్రతి కల ఆపరాధ ప్రోత్సాహ శాసనము నిర్బంధపడినది. 1910 సంవత్సరమున ఇండియన్ ముద్రణశాసనము చేయబడినది. 1914 సంవత్సరమున కుట్రలను చేయువారల శిక్షించుట కాక నొక శాసనము సృష్టింపబడినది. 1915 వత్సరములో ఇండియా రక్షక శాసన ముద్భవించినది. ఇంకను యిట్టికతినశాసనము లనేకములు నిర్మితములు కాగలవని మనలను బెదిరింపు చున్నారు.

ఇట్టి కతిన శాసన సహాయముచే పోలీసువారు గత పది వత్సరముల నుండియు నేవిధముగ వర్తింపుచుండిరో మీ కెల్లరకు అనుభవవేద్యమే! గృహపరిశోధనము, ద్వీపాంతర వాస శిక్షలు, రాజకీయపు కేసులు—ఇవి యీ కాలమునకు పరిపాటి యైనవి. ఈవిధముగ నపరాధాన్వేషక కాఖివారు దుండగములు చేయుట కెంత ధనము వ్యయమగుచున్నదో యెవరి కెలుక. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు పరిగణింపరైరి. కాని శాసనబద్ధమును, శాంతిస్వభావులును అగు వంగ దేశయు నకులను పెడద్రోవల ద్రోక్కించు మూల కారణమును గనుగొన ప్రభుత్వమువారు పయిత్నింపరైరి.

మరియు, మన కీ విషయమై విపుల విజ్ఞానము లేదని ప్రభుత్వమువారును, ఆంగ్లో ఇండియనులును మనల నాక్షేపించు చున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారి విషయమై మనకు దెలియపరచు చున్నారా? శాసనసభలలో గుర్రేంద్రనాథ బెనర్జీ మున్నగువారు వేసిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొసంగరైరి. మా! భువనేంద్ర చంద్ర రే గారు 1917 నవంబరు, 20 తేదీని ప్రభుత్వమువారి నీ విషయగ్ర ప్రశ్నించిరి:

- (1) ప్రవాసశిక్షలు విధింపబడిన వారి కేర్పలుపబడిన స్థలములలో నెన్ని నివాసమున కనుకూలమని ప్రభుత్వమువారికి అర్థమైనది? ఆ విషయమై యెట్టి చర్య జరుపబడినది.
- (2) ఈ అర్థి లేవిధముగ నున్నవి? (3) ఈ స్థలములలో నెన్ని స్థలములు (ఎ) మలేరియా గాను (బి) నిర్జన ప్రదేశములుగాను (సి) సర్వామృత ప్రదేశములుగాను, (డి) అరణ్య ప్రదేశములుగాను యున్నవి?

ఇందులకు మా! కేర్ గారి విధముగ ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి: “ప్రభుత్వోద్యోగుల కిదివరకే యెక్కుడు పనియుండుటచే యీ విషయమై పనిచేయుట కష్టము. మరియు, యిందులకు గావించబడు శ్రమకు తగిన ఫలితము ప్రజలకు చేకూరదని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము.”

మన మెరియున్నంతవరకు గత మూడు వత్సరముల నుండియు నిర్బంధావాస శిక్షలును, ద్వీపాంతరవాస శిక్షలును

తీరముగనున్నవి. ఇండియా రక్షక శాసనము క్రిందను, 1818 సంవత్సరపు 3 వ వంగదేశశాసన ప్రకారమును మన దేశయు లలో 800 మంది స్వాతంత్ర్య విరహితులైరి. ఇందలి హక్కులు యెట్టి నేరమును లేక, యెట్టి విచారణలు లేకయే తృటికరింపబడినవి. ఇట్టి ఘోరకృత్యములకు రెవ్విధనానుకు తన ప్రతి కూలాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచియుండెను.

మనమిప్పుడు ఇండియా రక్షణ శాసనమును గూర్చి యింకను యోచింతము. ఇట్టి శాసనము దేశము పరిపాలనమున నవ్యయించునంతవరకు యే దేశమునను గానరాదు. ఇది సంగ్రామ శాసనము మాత్రమే కాదు. ఈ దేశమునందే, దేశపరిపాలనా విషయములలో గూడ నవ్యయింపబడి, ప్రజల హక్కులను, స్వాతంత్ర్యమును రూపు మాపుచున్నది.

ఈ శాసనమున నిర్బంధావాస శిక్షలగూర్చి, యెవరైన ప్రజాక్షేమమునకు ప్రతికూలముగ వర్తించునట్లుగాని, వర్తింపచున్నట్లుగాని సినియ మిలిటరీ అధికారు లనుమానించిన యెడల, అట్టి వారి నొక నియమితస్థలమున నివసింపవలెనని గాని, తగిన విధమున వర్తింపవలెనని గాని ఆ అధికారులు వ్రాతమూలకముగ వారికి తెలియ పరుపవలెనని చెప్పబడి యున్నది.

ఈ క్లాజున కనుగుణముగ నీ క్రింది శాసనము గావించబడినది:—“ప్రజాక్షేమమునకు గాని, బ్రిటిషు ఇండియా రక్షణమునకు గాని భంగకరముగ వర్తించినట్లుగాని వర్తింప నున్నట్లుగాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు రనుమానించుటకు తగిన కారణము లున్నయెడల, అట్టి వారిని ప్రభుత్వమువారు రాక నియమితస్థలమునకు రాకూడదనియు, బ్రిటిషు ఇండియాలో నియమిత స్థలముల నివసింపవలెననియు, ప్రభుత్వవారి ఆజ్ఞాన సారముగ వర్తింపవలెననియు వ్రాత మూలకముగ ఆజ్ఞాపింపవలెను.”

ఇందుములమున కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి అధికారము హెచ్చినది. ఇట్టి శాసనము ఇంగ్లీషువారిలో లేదు. ఆంగ్లశాసనము 14-వీ ననుసరించి నిర్బంధించు లొక సంఘమునకు తమవిషయమును తెలియపరచు కొనవచ్చును. ఈసంఘమున కొక యున్నతన్యాయాధికారి అభ్యక్షుడుగ నుండును. ఈ విధముగ ఆంగ్లేయప్రజలు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి చేతికిందికి రాలేదు. కాని హిందూదేశములో నిట్టి పద్ధతులు లేవు.

1916 సంవత్సరము సెప్టెంబరు, 4 తేదీని మా! కేర్ గారిట్లు నుడివియున్నారు:—“ఇండియా రక్షక శాసనమును గుణముగ నిష్పందితుడైన యాతనికి తన కారోపింపబడిన నేరములు తెలుపబడి, వానికి సమాధాన మొసంగ నవసరమగును.”... “అనుమానితునిగూర్చి పోలీసు ఉబ్యోగీయులు విచారిం చెదరు, వీనికి సంబంధించిన కాగడములను ప్రభుత్వమువారు యోచింపకయే నిర్బంధవాసశిక్ష విధింపరు.”

మరల, 1917, జూలై 8 తేదీని మా! కేర్ గారిట్లు వాక్రచ్చియున్నారు:—

“కొన్ని మాసములనుండి నేరాశోపణమును, అందులకు ప్రత్యుత్తరమును వ్రాతమూలముననే జరుగుచున్నది. ఇందు సంబంధము గలయంతడు తనపై ఆరోపింపబడిన నేరములను గ్రహించినట్లు ఆ కాగితముపై సంతకముచేయువలయును. ఈ కాగితము లన్నిటిని ప్రభుత్వమువారికి పంపవలెను. ఈ పద్ధతిని మార్పుట కెట్టి కారణమును ప్రభుత్వమువారికి తోచలేదు.”

కార్మికేలు ప్రభువుగారు ఇండియా రక్షక శాసనమును బట్టి గాని, 1818 సంవత్సరపు 2-వ చెక్కులేమను ప్రకారము గాని 800 మంది శిక్షింపబడిరని 1917 వ సంవత్సరము మార్చి 14 తేదీని తెలిపియున్నారు. 121 మంది తమ నేరమును తామే యొప్పుకొని రనియు, 229 గురు తమ స్నేహితులవలన నేరస్థులుగ దెలపబడిరనియు, 161 మంది యిట్లే అనుమానింపబడి రనియు, 195 మంది కొన్ని నిదర్శనములవలన శిక్షితులై రనియు, 70 మంది యితరుల నియు వీరు దెలిపియున్నారు. వీరిందరిని నేరస్థు లని ధ్రువపరచుటకు నిస్సంశేపమును కలిగించు ఆధారములేకున్నను, అందులకు సహాయకారక మగు ఆధారములు గలవని వీరు నుడివియున్నారు.

కాని న్యాయస్థానములలో శిక్షింపబడుట కీ ఆధారములు చాలునా? నాగేంద్రసేనుగృహ కేసులో, కలకత్తా ప్రధానన్యాయమూర్తు లగు సర్ లారెన్స్ జిన్నింగ్సుగారిట్లు తీర్పుచెప్పి యున్నారు:— “ఈతడు నేరస్థుడనిగాని, యీ పరిస్థితులలో నతడు నేరస్థుడని తెలివిగలవా డెవడును తలంచునని గాని మా అభిప్రాయము కాదు.”

రానాల్డుషే ప్రభువుగారికిది రుచింపలేదు. సంబంధము లేదు, 20 తేదీన మాట్లాడుచు వీరిట్లు నడిచిరి:—“మావద్దనున్న ఆ ధారముల బట్టి యీ నేరమును స్థిరపరుప వచ్చును.” కాని ఆధారబాహుళ్యమును పట్టి గాక, ఆధారస్వభావమును బట్టి యిట్టి విషయముల నిర్ణయింపవలెను. కాని గవర్నరుగారు సాధారణముగ, గూఢచారులవలనను, నేరస్తుల అంగీకరము వలనను, బాంబులు మున్నగునవి కానబడుటవలనను నేరమును స్థిరపరుచుచున్నారు. ఇట్టి ఆధారములను పరిగణింపరాదని న్యాయమూర్తుల నేరస్తులను, అందుముఖ్యముగ నాగేంద్రనాథసేనుని కేసులో, సర్ ఆనుతోపు ముఖర్జీ గారును ఖండించుచున్నారు.

నేరస్తులను న్యాయస్థానములలో నెందులకు విచారింపరాదని మనము అడుగుచున్నాము. అట్లు జరిగిన యెడల వీరిపై నేరము స్థిరపడ నేరదు. ఈవిషయము కార్యకేలు ప్రభువుగారి నేకసారులు వక్కాణించి యున్నారు. ఇందువలన రెండు కష్టములు కలుగు నని రానాల్డుషే ప్రభువుగారు చెలిపియున్నారు:—“పోలీసువారికి నేరస్తులు చెప్పు వాక్యములపై నిదర్శన మాధారపడి యున్నది. అంగ్లదేశమున నిట్టి నిదర్శనములను తగిన నోటీసు ఒకసంగబడిన పిమ్మట, న్యాయస్థానములలో నేరమునకు నిదర్శనములుగ నైకొనబడును. కాని యిండియాలో ఎవడెన్న ఆప్త ప్రకార మవి నిదర్శనములుగ పనికిరావు.” కాని యీవిషయమై ఇండియను శాసనసభలు తగినయోచన గావించియే యీ ఆప్తము నిర్మించి రనియు, దీని ననేక న్యాయమూర్తు లామోదించిరనియు, అంగ్లదేశమున గూడ నిట్టి నిదర్శనమును అనుమానముతోడనే పరిగణించెదరనియు మీరు గ్రహింపవలెను. మరియు నేరస్తు లీ విధముగ తమ నేరమును మనస్ఫూర్తిగ నొప్పుకొందురా?

మరి, ప్రజలు ఇట్టి నేరస్తులకు ప్రతికూలముగ సాక్ష్యము నీయరని రానాల్డుషే ప్రభువుగారు వాదించుచున్నారు. ఇందు ఆశ్చర్య మేమియు లేదు. వీరు నేరస్తులుగారని ప్రజలెరింగియు, వీరికి ప్రతికూలముగ నెట్లు సాక్ష్య మొసంగగలరు? నేరస్వభావమును దెలుపకయే బంధించుబయు, మనుష్యసంచారము లేని గుహలో నివసించజేయుటయు, తగిన వైద్యసహాయము లేకుండజేయుటయు, విద్యాసౌకర్యములు పూజ్యము గావించుటయు, ఆత్మహత్యలు మున్నగునవి సంభవించుటయు ఇట్టి ఘోరకృత్యములు ప్రజల మానసములను ఆగ్రహపూరితములు గావించుచున్నవి.

“కుట్రలు, నేరములు గావించునట్టివారలను విడుదల గావించుట సంఘమునకు తేమకర మని మీరు నిజముగ విశ్వసింపుచున్నారా?” అని రానాల్డుషే ప్రభువుగారు తమ శాసనసభ్యులను ప్రశ్నించుచున్నారు. కాని ఈవాదము హేత్యుభాసముగ నున్నది. వీరు కుట్రలు, నేరములు గావించువారలని గవర్నరుగారు పరిగణించుచున్నారు. కాని వీరిపై దోషారోపణ మేల గావించవలెను?

సింధుతాలాకేసులో నిట్టి వాదములు వ్యక్తము లైనవని తేలికది. పోలీసువారి యిష్టానుసారముగ జనులు బంధింపబడుచున్నారు. ప్రజల స్వాతంత్ర్యము మిగుల సహాయస్థితియందున్నది. అపరాధా న్యేవక శాఖవారి అసమర్థత వెల్లడియగుచున్నది. ఈమె విషయమున ప్రభుత్వమువారి దట్టిప్రతిక్రియ గావించెదరు? శ్రీయెడల వీరింత తొందరగా నేలవర్తింపవలెను? ఐరోపియను శ్రీలయెడల ప్రభుత్వోద్యోగు లీవిధముగ వర్తింప గలుగుదురా?

నిర్బంధావాస సంఘము నేర్పరచెదమని రానాల్డుషే ప్రభువుగారు పలికియున్నారు. 1917 సంవత్సరము డిసెంబరు 10 తేదీన సభ్యులపేర్ల ప్రచురితములైన తోడనే ప్రజల శాఖ విరహిత మానసులైరి. ఈ సంఘమువారు కుట్రలను గూర్చి విచారింపి ప్రభుత్వమువారి కరుకపరుపవలెను. మరియు వీని యెడల వర్తింప ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయు శాసనము గావించుటకు తగిన సలహాలను మీరు చేయవలెను.

ఇందు, నిర్బంధావాస శిక్షా విధానము విమర్శనమును గూర్చి యేమియు గానరాదు. ఈ విషయమై ప్రజాభిప్రాయమును గైకొనవలెను. ప్రభుత్వమువారి నేకసారులు కోరియుంటిమి కాని లాభము లేదాయె!

ఇట్టి కఠినకాసనప్రయోగము వలన ప్రజల మానసములలో నాగ్రహము మితివీరుచున్నది. దేశీయపాలనమునకు సంబంధించినంతవరకు ఇండియా రక్షక శాసనమును రద్దుపరుపవలయుననియు, 1818 సంవత్సరపు రెవ వంగదేశ శాసనమును తిసివేయవలెననియు, నేరస్తులను న్యాయస్థానములలో విచారింపవలెననియు, ఇక నిట్టి కఠినశాసనముల నిర్మింపరాదనియు మీపక్షమున నేను ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాను.

ఇప్పట్లున దేశీయులలో సక్రమాంతోశనమున గల విశ్వాసమును ప్రభుత్వమువారు రూపుమాపరాదు. అట్లైనవిప్లవమే ప్రజలకు కరణ్యముగను.

సభాదేశములతో సంపూర్ణ సానుభవము ప్రకటించుచు సర్ రవింద్రనాథ టాగూరు, సురేంద్రనాథబెనర్జీ, అంబికాచరణ మజుందారు, రాయ వెతుంతనాథసేను, మున్నగు ప్రముఖులు పంపిన సం దేశముల ను బి. కె. లాహిరీగారు చదివిరి. మున్నుండుగా చక్రవర్తిగారు నిర్బంధశాసనముల యొక్క చరిత్రను వర్ణించి, ప్రభుత్వమువారి పక్షమున జెప్పబడు సమాధానముల నెల్ల సహేతుకముగా నత్యంతదక్షతతో ఖండించిరి. వీరి యుపన్యాసమును జదువుచున్నప్పుడనేకపర్యాయములు ‘సిగ్గుసిగ్గు’ నీవాదము లాగ్రహపరవశులైన సభ్యులనుండి వెల్లుడుచుండెను. పిమ్మట చిత్తరంజనదాసుగారి రత్యంత గంభీరము నావేశపూరితమునగు మహాపన్యాసము గావించిరి. వంగరాష్ట్రమున విప్లవకారులు గల రనుటను దాసుగారి రంగీకరించుచు, పశ్చిమత నిర్బంధావాస శిక్షలు విప్లవోద్యమము నణచుటకు మాటు జనులయందు నిరాశను బురికొల్పి విప్లవకారులసంఖ్య నధికము గావించుచున్నదని నడిచిరి. ఏ స్వాతంత్ర్యమును గాంతించి నిరాశాఖండితులగు నజ్ఞానయువకులు విప్లవకారు లగుచున్నారో, యిట్టి స్వాతంత్ర్యమును గొంతవలెనైన బ్రసాదించుటయే విప్లవోద్యమము నడచుటకు దారి యని మీరు ఘంటాపథముగా జాటిరి.

తీర్మానములు.

పిమ్మట సీక్రెడిట్ రెండు తీర్మానములును సభ్యులచే నేకగ్రీవముగా నంగీకరింప బడెను:—

హిందూదేశరక్షణ శాసనము క్రిందను, 1818-వ సంపు బంగాళదేశపు రెవ శాసనము క్రిందను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను నిర్బంధావాసముల నుంచుటను, ప్రవాసములకు బంపుటను ఈసభవారు తీర్మానముగా నాజ్ఞపించుచు ఈక్రింది సంస్కరణలను తప్పక యొసంగవలెనని ప్రార్థించుచున్నారు.

(1) హిందూ దేశరక్షణ శాసనము సంపూర్ణముగా యుద్ధ సంబంధవిషయములనే గాక యితరవిషయములందును దేశపరిపాలనా విషయము నందును గూడ వినియోగింప బడుచున్నది గాన దానిని తొలగింప వలెను.

(2) 1818 వ సంపు బంగాళదేశపు రెవ శాసనమును గూడ రద్దుచేయ వలయును.

(3) నిర్బంధింపబడి యున్న వారిలో నెవరిపై ప్రభుత్వమువారికి ప్రబలమైన అనుమానమును వారిపై నేరారోపణమునకు తగినంత సాక్ష్యము నుండునో, వారి విషయములను సాధారణన్యాయస్థానములందు విచారింప వలయును.

(4) తక్కిన నిర్బంధితుల నందరిని తక్షణము వదలి వేయవలయును.

(5) ప్రజల రాజకీయాంతోశనము నణచు విషయమున నిం కే ప్రయత్నములను తలపెట్ట గూడదు.

ఉప: సి. ఆర్. దాసుగారు, ప్రతి. గా. ఎ. కె. ఫజుల్ హక్ గారు, అమా. సి.సి. ఘోస్, గా. అబుల్ కాసిం, దేవీప్రసాద ఖేతక్, హేరేంద్రనాథ దత్త (బంగాళీభాష) మనోరంజన గుహ (బంగాళీభాష) గారు.

II బంగాళదేశపు ప్రజాస్వామ్యసంఘమున పేరిట సొక సంఘమును స్థాపించి దానికి సర్ రామ్ బీహరి ఘోష్ గారు అధ్యక్షులుగను, బి. కె. లాహిరి, బి. సి. చట్టర్జీ, గార్లు సహ

కార్యదర్శులుగను, గా. సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, గా. బాబు కామినీ కుమారచంద, గా. ఎ. కె. ఫజుల్, గా. బాబు అఖిలచంద్రదత్త, డాక్టరు మృగేంద్రలాల్ మిత్ర, హిరేంద్రనాథ దత్త, సి. ఆర్. దాస్, బి. చక్రవర్తిగార్లు సభ్యులుగను ఈసభవారు నిర్ణయించుచున్నారు.

ఈసంఘమువారు వైనిజెప్పిన రెండుశాసనముల నందర్భమునగాని ఇతరశాసనముల సందర్భపు ప్రజాస్వామ్య స్వాతంత్ర్యములను గనిపెట్టియుండి, కాపాడుచు, వానికి భంగము గలుగునప్పుడు ప్రబలముగ నధిక్షేపించు చుండవలెను.

నిర్బంధింపబడిన పేదవారికుటుంబములకు ప్రభుత్వము వారు వలయునంత ధనసహాయము చేయవచ్చునో, ఈ సంఘమువారు ధనవిషయమునగాని తదితరవిషయములగాని సహాయము చేయచుండవలెను.

వైని చెప్పబడిన రెండుశాసనముల క్రింద నిర్బంధింపబడిన వారివిషయమై విచారింపుచు వారి దేహోర్గ్యమును, శరీరబలమును మనోభైర్యమును గనిపెట్టియుండి వారికి కావలసిన అన్నివిధముల సహాయములను జేయవలెను.

ఈదేశప్రజల స్వాతంత్ర్యస్వాతంత్ర్యముల కనుగుణ్యముగ శాసనముల నేర్పించుటయు ఈదేశమునందును ఇంగ్లండునందును గూడ ఆంతోశనము చేయవలెను.

వైని జెప్పినపనులను నిర్వహించుటకు సామ్యులు వనూలు చేయవలెను.

ఉప:—ఆర్. సి. బెనర్జీగారు, (బల) బిక్ట చంద్రపాల్ గారు.

(అమా) సురేంద్రనాథ సమాజపతి (బంగాళీ) బాబు పంచకారిబెనర్జీ (బంగాళీగారు)

శ్రీయత పంచగోరీ బెనర్జీగారి రచ్యములకు వందనములు సమర్పింపగా సభయగిసినది. అతిమితవాది భేదములుగాని, జాతిమత భేదములుగాని, లేక ప్రజలెల్లరు నేకగ్రీవముగా ఖండించుచున్న యాఘోరవిషయమున ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును పన్నించెదరా? లేక జనులయందు మతంత్రయకాంతిని బురికొల్పెదరా? నిర్బంధావాస విచారణసంఘమువారి సభావిషయములను బాగుగా గమనించెదరు గాక!

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

మధురాలిక్క పద్యములు! (ప్రత్యేక పాఠ్యమెట్లు!! ఇయ్యది మృదుమధుర కైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానుకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కథాటకాది వర్ణమెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రదర్శించినను విశవరు. దీనినిగూర్చి నెల్లారువాస్తవ్యులును బందరు నోబిలు కాలేజి ప్రాఫెసరుగారు శ్రీయత ముత్రరాజు నుబ్బారావు ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము ఖరీదు రూ. 1-0-0. తపోలకూలి వేలు. గ్రంథకర్త:— పసుపు రై యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి, (980) భొజ్జిలిపేట, బందరు.

పోగొట్టుకొనబడెను

నాగోధుమవన్నె బ్రంకును Camp-cot షో కూడిన విచారణయున్న 4 వ తేది చెన్నపురికి పోయే మెయిలులో విజయనగరంలో నెవ్వరు లేకుండగ నెక్కింప బడినవి. ఎవరికయినను దొరకిన తెలియవర్చు ప్రార్థితులు.

గోపేటి జోగిరాజు, విజయనగరం.

స్టేగుభయములేదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

స్టేగు స్టేగు (1045)

నివారకౌషధములు

మా మందులు గడచిన ఇరువది వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా, సిల్హెట్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానములయందును అనేక స్టేగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

స్టేగు సోకదు.

హైమాదిపానకము 6 బౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి రూ ౧-౦-౦ | శతభౌతిస్సుతం 1 బౌన్సు బుడ్డి ౧-కి రూ ౦-౧౨-౦

డిబో 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిబో 1 " " ౦-౦-౦

ప్యాకింగు పోస్టేజీవేలు. కోరువారికి మావెద్ద క్యాటలాగు చిత్రముగ పంపబడును.

తంతి విలాసము:— “పండిట్” మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పన్విధి, జి.టి, మదరాస్

సామ్రాజ్య శాసన సభ

(౦) బడ్జెట్టు తీర్మానము. మేయరుగారి అంత్యోక్త వ్యాసము. (పూర్వసంవిశ్లేషణబంధము)

కానింబజారు మహారాజుగారు విద్యాకోశ్యములను గూర్చి గట్టిగా చెప్పిరి. రయిల్వేలకు రూపాయి ఋణముల పెట్టి వాని జాతీయములుగ చేయవలయునని వారి కోరిక.

డాక్టరు సుప్రసాద్ రాధిక మంత్రిని ప్రశంసించిరి. యుద్ధమునల భర్తల పొన్నులను క్రొత్తగా పన్నును విధింపలేదు. విద్యావిషయమున నొసగబడిన విరాళము కొంచెమును చాలదు. సంయుక్త రాష్ట్రముల విరాళమును మరి కొంచె మధికముచేయవలయునని అత డాధికమంత్రిని గోరెను. రయిల్వే టిక్కెట్టులను గూర్చియు, ఉప్పుపన్నును గూర్చియు కాశ్మీర గారు చెప్పినదాని నతడు బలపరచెను.

జిన్నాగారిట్లు చెప్పిరి. ఇందు మిక్కిలి సంకృష్టికర మగు విశేషాంత మొకటి కలదు. క్రొత్త పన్ను వేయవలదు న్నను మినతా సామర్థ్యముగనున్నది. కాండిసుగారి అప్రస్తు తోపవ్యాసమును విమర్శించుచు పాలకపు ఏర్పాటుల నాలా చించుట కొక దినమును నియమించిన దాని నివారించునట్టి దేదియు శాసనములందు లేదు. సర్ విలియము మేయరు గారి నతడు ప్రశంసించెను.

సర్ మాఫులే గారేమియు నుపవ్యాసములులేదు గాని తక్కిన అందఱతో బాటుగ నతని ప్రశంసించిరి. హాగ్గుగారి తో నన్ని విధముల తా నేకీభవించుచున్నాడు గాని నతడు చెప్పిన ప్రీమియము బాండులను మాత్ర మంగీకరింపడు.

రాజారాంబలు సింగుగారు మేయరుగారిని ప్రశంసించుటలో నందఱితో నేకీభవించి విద్యావిషయమున నింక నెక్కుడు ధనమును వ్యయము చేయవలయు నని చెప్పిరి.

చివరకు సర్ విలియము మేయరుగారు తీర్మానము నంత టిని ముగించుచు నిట్లు పలికిరి. అనధికారసభ్యులు గావించిన క్లాఫునలకు తాను హృదయపూర్వక వందనముల నర్పించుచున్నాను. తన చివర బడ్జెట్టు నందఱు నుత్సాహముతో బల పరచినందులకు తా నెంతయు కృతజ్ఞుడు. ఆ దినపు సంవత్సరము తన హిందూదేశ సంబంధమునం దెల్ల పరిశ్రమకర్త జ్ఞాపకచిహ్నముగ నుండగలను. వివిధ సభ్యులు అడిగిన అంతములను గూర్చి గల ఇబ్బందులను కష్టములను అతడు తెలిపెను. ఆదాయముల నుదంతుకు తక్కువకేయుట వ్యయముల మదింపును హెచ్చించుటలనుగూర్చి సమాధానముచెప్పుచు వారు ప్రస్తుతపు విషయకాలమున దొరతనమునా కట్టి జాగరూకత గలిగి యుండుటావశ్యకమనిరి. హిందూదేశదొరతనమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవాని వ్యయము తగ్గింపవలసివచ్చిన నిశ్చందంబలేదు. యుద్ధభావమును కొంతవరకు మోయవలసి వచ్చెను. యుద్ధమునకు పూర్వముండునటు లిప్పుడును వ్యయమును తగ్గించుట కష్టము. స్థానిక దొరతనముల వారి కిప్పుడధిక ధనము నొసగితిమి. రాష్ట్రీయ దొరతనముల వారు విద్యా విషయమున వ్యయము చేయవలయు ధనమంబయు హిందూదేశదొరతనమువారునుండియే రావలయును. నిజమునకు విద్యా వ్యయమును కేవలము రాష్ట్రీయదొరతనము వారే భరింపవలసి యున్నది. ఆకోశ్యవ్యయమును వారే భరింపవలయును. కాననబద్ధ సంస్కరణము లాలాలోప బడుచున్నవి ఆ సంస్కరణములు సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల సంబంధములను నిరూపించ గలవు. ఔస్టిగారు భారత పైని కుల జీతమును గూర్చి వాదించిరి. వారు కేవలము ఆ దృక్పథభావులు భారతీయైనుట జీతమును క్రమ క్రమమున వృద్ధిచేయు చు న్నాము. మే స పా లే మి యా కంపెనీ వైదిక వ్యయము నంతటిని ఎక్కు పెడిమనరి ఘోషన కిచ్చు ధనమువలన నేధరంపవలయును. కావున వారి జీతములు విశేషముగ హెచ్చింపబడలేదు. ఆంగ్లేయ వైసికులతో బోల్చి చూచిన వీరి జీతము బాగుగనే హెచ్చింపబడెను. క్లెర్కయాయందలి వైసికులను గూర్చి తా నారంభముననే చెప్పించి యుండెను. ట్రిబినిల్లులను గూర్చి పలువురు వలు విధముల విమర్శించిరి. వాని స్వార్థత్వాగముగ పరిగణింపదగును. తక్కిన వివిధరంగులకు వివిధరీతుల ప్రత్యుత్తరము మెసగుచు ప్రత్యేకోద్యోగీయుల ని సహాయమున నియమింపవలయు లేదనియు, ఈబడ్జెట్టు విషయమున తానుమాత్రమే గాక తక్కిన కాంగ్రెసర్షాహాక సభ్యు లందఱును కష్టపడిరి కావున ప్రశంసించవలసియున్నవారును తమవలనే ప్రశంసాపాత్రులని చివరకు పలికిరి. సభ కనివారమువరకును మూసివేయబడెను.

వృత్తాంతములు

విరాళములు:— మైసూరు మహారాజావారు బెంగళూరు సోల్దగ్గరహామనిధికి రి వేల రూ. లును వై. ఎం. సి.వి. కు 2 వేల రూపాయలను విరాళము లొసగిరి.

లిస్సులు. మార్చి 7:— అధ్యక్షకపు ఎన్నికలపుడు అందరి కిని అధికారమియ్యవలయు నను తీర్మానము నంగీకరింపవందువలన మంత్రివర్గము యూనియన్లులు లేకుండగనే నెలకొల్పబడెను. ప్రధానత్వము మార్చబడెను.

ఒక కాలు నెద్దపులిచే దివివేయబడుట:— వంగ దేశములో సక్తిరాలో నొక పాలములో పనిచేయుచుండిన యొక కూలివానిమీద సొక నెద్దపులి పడెను. దానితోడి వెనగులాటలో వానికి కొన్ని కఠినమైన గాయములు తగిలినవి. ఆ క్రూరజంతువు వానికాలి నొకదానిని తిని పాతీపోయెను.

జరీఖండువాను బలవంతమున లాగికుట:— బెంగళూరులో గత జనవరి నెలలో ఒకదినమున గుండయ్యు, పేలు అనువా రిరువురు కుమారస్వామి అనువానిని ఎదిరించి వాని మీది జరీ ఉత్తరీయమును లాగికుని పారిపోయిరి. వారి నిరువురిని పోలీసువారు పట్టుకొని కేసు చేసిరి. బెంగళూరు మేజిస్ట్రేటుగారు నేరస్థులకు చెల్లె యొక తొమ్మిదిమాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

కొండవైసుండి దొర్లిపోవుట:— కూమారునకు సమీప మందున్న యల్లనహరిలో నివసించుచుండిన మునెమ్మయను నొక హైందవస్త్రీ ఒకనాడు గడ్డిత్రవ్వ నిమిత్త మొక కొండ యెక్కెను. ఆమె నుమారు 300 అడుగుల యెత్తు ప్రదేశము నుండి దొర్లి క్రింద నొక నెద్దగయి మీద పడెను. ఆమెతల చితికి పిప్పియినది. తక్షణమే ఆమెకు మరణము సంభవించెను.

అక్కరాజ్య:— అస్సాము యూరోపియను కార్యనిర్వహణాధికారి సి. సి. థామసుగారు క్రిందటి నెల 22 వ తేదీని కు పాకిస్థాన్ కిలి కలకత్తా ఆసుపత్రిలో మరణించిరి. ఇతడు ఆక్టోబరు 17వ తేదీని ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనబడెను. మొగముమీద రణముపుట్టుగా దాని బాపచేయించుకొన నుద్దేశించెను. ఒకనా డతడు కుపాకిస్థాన్ కిలి చచ్చిపడియుండెను అతని సమీపమున ఆయన గుండబొరు పడియుండెను. ఒక దానిలో మందులేకుండెను. తక్కినవన్నీయు పూర్తిగ దట్టింపబడి యుండెను. వ్యాధి కారు లతడాత్మహత్య గావించుకొనెనని నిర్ధారణజేసిరి.

కులకాంత బందిపోటు కేసు:— ఈ కేసు వివరము లిదివరకు ప్రాయుబడినవి. ఆసుపత్రిలో జరిక్కిపోయియున్న కనిష్టేబు 16 గురు బందిపోటు గాండ్రును ఆనవాలు పట్టెను. ఇద్దఱు బందిపోటు గాండ్రు ఇంకను పట్టుపడలేదు. వారిని పట్టుకొనుటకు వెల్లిన సబ్బిన సైక్లుకు కాబల్లి గారిని కొండకు ఎదుర్కొని వారిని వైసికిలు మీదనుండి క్రిందకు ద్రోసివేసి కొన్ని ఆనమా నపుషలు గావించిరి. పట్టుపడిన వారిలో 12 గురిమీద కేసు చేయబడెను. వారి నాయకుడును కాఫీతోట గురుస్తాయను అగు కల్లా అనువాడు మాత్రము వ్యాధివానికి నియమించెను

వజీరాబాదు రైలు ప్రమాదము:— పంజాబు దొరతన ముగారిట్లు ప్రకటించిరి. 12-2-18-వ తేదీని వజీరాబాదులోని యూరోపియనులకు నేర్పబడు స్టాంబు హంపే వజీరాబాదుకు వెల్లెను. అతని యొద్ద రి కు పాకులును సన్నీలును 20 బాగుల నుండు గుండు నుండెను. అభ్యాసమైన పిచ్చుట నీతడును సబుడివి జనలు అధీశరు, రాను, క్రెడెను, లిండ్సేగార్లును రైలువేయకుట వెల్లిరి. సాయంకాలము 6-20 గంటలకు రైలుబండి వచ్చినది. రెండవ తరగతి బండిలో భాళీలేసించున బాన్సును కుపాకులను మొదటి తరగతి బండిలో పెట్టెను. కాని రెండవతరగతి టిక్కెటుతో మొదటి తరగతి బండిలో బండిలో ప్రయాణము చేయునని సార్వెంటు చెప్పటచే బాన్సును మరల కుపాకులను రెండవ తరగతి బండిలో నుంచెను. ఆ బండిలో సి. వి.డి పోలీసు నూపర్మెంటును సర్దారుఖాను గజగ్లోలా లంబార్దారును కూర్చుండియుండిరి. సార్వెంటు బండిలోనికి

వచ్చి నూపర్మెంటుకు వందనముచేసి ఆ బల్లమీదనే అతని ప్రక్కను కూర్చుండెను. సర్దారుఖాను త్రాగి బాడ్జిచక్రవర్తిని గూర్చియు మిత్రులందఱిని గూర్చియు చాల పొగడుచు సార్వెంటును చూడగానే మరింత పొగడసాగెను. సార్వెంటుకు హిందూస్తానీ తెలియదు గాన వాత డేమియును మాటలాడలేదు. అతడొక కుకరిని దట్టింపసాగెను. తూటా వాళా క్రింద పడగా నతడు దానిని వంగి తీసికొనుటలో నెటులో మీటబారి కుపాకివేలినది. ఆగుండు స్నానములగదిపలకను చీల్చుకొని అనకల రెండవతరగతిబండిలో కూర్చుండియుండిన అనామ్యుడును అనునతని వెన్నుకు తగిలినది. అతనిని సేనలో చేర్పించుటకు లంబార్దారు తీసికొని వెళ్లుచుండెను. అతడు వెంటనే చనిపోయెను. ఆనిషయము వెంటనే పోలీసువారికి తెలిపబడెను. సార్వెంటుపై కేసుచేసిరిగాని అది కేవల మాకస్కిమగుట చేనతనిని వదలివేసిరి. అతడు రైలుబండిలో కుపాకినదట్టింపవచ్చునా అను ప్రశ్న కతడు రాత్రినే తుపాకులను తీసికొని వెళ్లుచుండుటచే తగిన కాపురలమీద నుండవలెనుగాన నది సముచితమని యుక్మెనసేనాని నుడివెను. వ్యాధివాధి పతు లంగీకరించిరి. సార్వెంటును లంబార్దారును తిగవులాటుట కల్ల యని పోలీసునూపర్మెంటు చెప్పెను. రెప్పి నెంబుగవర్షురు గారు గూడ దీనిని గూర్చి వాకబు చేసిరి.

బర్మా యూరోపియను సంఘమువారు సర్. ఆర్థరు బర్మింగు గారి యాజమాన్యమున నిన్నటి సాయంకాలము బర్మాలో సాంవత్సరిక సభను గావించిరి. కొత్తసంవత్సరమునకు టి. హెచ్. ఆర్. మెడ్డోన్లు గారు అధ్యక్షులుగ నిర్ణయింపబడిరి. నూతనాధ్యక్షులు హిందూదేశ మనేకరతులు గర్లములు భాషలు 33 కొట్లప్రజలు గలరనియు గాని దానినొకే జాతి, భాషలు, 45 లక్షలు ప్రజలుగల బర్మందుతో సరిపోల్చుట మంచిదికాదని మాంటాగు గారిని హెచ్చరించిరి. మాంటాగుగారు తమ సంపూర్ణముల ప్రమదింపవలెనక ఆలోచనార్థము తమ కథమత మాటుమాసముల క్యరధి నైన నీయకున్న గొప్ప యనకాశమియబడిన దనుమాట కల్ల యుచుగునని ఇతడు పలికెను.

గుంటూరుజిల్లా అడిషినల్ రిజీవరు కోర్టు

గుంటూరుజిల్లా కోర్టు ఫయిల్ నెం. O. P. 6/17 కొల్లా సుబ్బయ్య వస్త్రా యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్లు. కొల్లా సుబ్బయ్య వస్త్రా క్రిడిటర్లు. సదరు యానెంబరు యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్లు తాలూకు Assets షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తి యావత్తు ది 19-8-18 తారీఖు పగలు 10 గంటలు లగానుతు చీరాల గ్రామములో జాగర్లమాడి లక్ష్మయ్యనాయుడుగారి మేడవద్ద శ్రీ గుంటూరుజిల్లా అడిషినల్ రిజీవరు గారికల్ల పల్లికు వేలం వేయబడును. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చి పాటలు పాడుకొనవలసివదిగా యిందు మూలకముగా నకల జనులకు తెలియచేయడ మైనది. గుంటూరు } P. V. Srinivasa Rao ది 4-8-18 } Official Receiver

గుంటూరుజిల్లా అడిషినల్ రిజీవరు కోర్టు

గుంటూరుజిల్లా కోర్టు ఫయిల్ నెం. O. P. 10/16 పినపాట నాగయ్య యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్లు రాయబహద్దూర్ కస్తూరిచందు హనుమాణ్ దాను వస్త్రా క్రిడిటర్లు సదరు యానెంబరు యిక్ సార్వెంటు పిటిషన్లు తాలూకా షెడ్యూలు దాఖలా 47వటం లగానుతు 57 వటం వరకు వస్త్రా స్థిరాస్తి ది 19-8-18 తారీఖున చీరాల గ్రామములో జాగర్లమాడి లక్ష్మయ్యనాయుడుగారి మేడవద్ద పల్లికు వేలం వేయబడును. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చి పాటలు పాడుకొనవలసివదిగా యిందు మూలకముగా నకల జనులకు తెలియచేయడమైనది. గుంటూరు } P. V. SRINIVASA RAO, ది 4-8-18 } Official Receiver.

శత్రువులు తలకు

లండను, మార్చి 8:—హాలో.

మున శత్రువులు నేడుదయమున నొక మై
పడిరి. మేము ఫిరంగులను కాల్చి దానిని
మాడ్చి ఎడమ ప్రక్కను వారు తీగముగ పోరి ము.
అందువలన మా ముందు సేన కొద్దిగా వెనుక.
యాల్కుమైను వారు మరల తలపడి శత్రువులు.
అస్తానము వాక్రమించుకొనిరి. వారితో చాలయంది
మానవ్యము స్వల్పము. ససెక్సు సేన లెవెంటుకు తూ.
పడి చాలమందిని పట్టుకొనెను. శత్రువులు చాలవోట్ల
గులను కాల్చిరి. మేము రిక్త ట్యాంకుల బాంబులను వదలితిమి.
రాత్రి మేము 5 ట్యాంకుల బాంబులను వదలితిమి.
రాయలు విమానదళ మొకదికమున 18 విమానములను
శిలగాల్చెనని మార్షల్ హేగు గారు వ్రాసిరి.

అమెరికా

అమెరికా జర్మనీ దేశములు.

వాషింగ్టన్, మార్చి 9:—అమెరికాలో కయిజరు
హతాలను, జంకరు లందరు జర్మనీ దొరతనము వారు సంపా
దించిన సాత్తును తమకు గల అధికారము ననుసరించి పానురు
గారు విక్రయించెదరు. అమెరికా వాణిజ్య వ్యాపారులతో
నాకుగల సంబంధము ముద్రము ముగియు వరకు నేగాక కాక్స్
తముగా నంతరించినది. జర్మనులకు అమెరికాలో గల సాత్తు
తో పోల్చిన అమెరికావారికి జర్మనీలోగల సాత్తు చాల స్వల్ప
ము. అట్లు విక్రయించుటవలన వచ్చిన సాత్తుతో దొరతనము
వారి ప్రతిమలను కొందునని పానురు నుడివెను.

అమెరికా నౌకానిర్మాణము

వాషింగ్టన్, మార్చి 10:—ఫిట్టెరి నెలలో అమెరికా
నౌకానిర్మాణ సంఘమువారు 1,21,000 టన్నుల బరువు గల
ఓడలు 17 ని పూర్తిచేసి యుపయోగార్థము చేసి ఇది మంచి
యభివృద్ధి సూచకము. మార్చి నెలలో 1,83,000 టన్నుల
బరువు గల ఓడలు 28 ఆర్మింగులను నౌకానిర్మాణ సంఘము
ఉద్యోగులు మదింపుచేసిరి.

నిరంతరాభివృద్ధి సూచించబడుట.

వాషింగ్టన్, మార్చి 11:—నౌకానిర్మాణమున నిరంత
రాభివృద్ధి గనపట్టగల దనియు 1919 వ సంవత్సరము జనవరి
నెలనాటికి 45 లక్షల బరువు గల ఓడలు నిర్మింపబడ గల
వనియు అధికారులు నమ్ముచున్నారు. కొరస ప్రకారము
మనుష్యులను సామగ్రియు జనరలు పెరింగు గారి కంపెనును.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా.

లండను, మార్చి 8:—శత్రువుల ప్రధాన సేన లోన్
నది కు త్తరమున నేయున్నది. వర్షములు కురియుచున్నను పోరు
జరుగుచు నేయున్నది. వ్యాపారపు ప్రాంతమునుండి వచ్చిన
మనసేనచే జనవరి ఫిట్టెరి నెలలో పట్టుకొనబడిన వారును
నిహతులును మొత్తము 177 రని అధికారులు తెలిసిరి.

యూరప్

ఉక్రెయిను.

లండను, మార్చి 8:—ఉక్రెయినులో అల్లరుల నడచు
టకు మాత్రమే ఆస్త్రియా సేన వారికి తోడ్పడు నని ఆస్త్రియా
సేనానిక్రెటెంకోకు తెలిపెనని జర్మనులు వాయువార్త నంపిరి.
ఏప్రిల్ నెల 15-వ తేదీలోగా 30000 రైలుబండ్ల ధాన్య
మును 1500 వేగనుల పంచదారను 2000 వేగనుల ఎండు మాంస
మును 1000 వేగనుల పండ్లవరకును పంపుటకు వాగ్దానము
చేసిరిని వియన్నా నుండి తంతివార్త వచ్చినది.

బ్రాజిల్ రాజనామా.

లండను, మార్చి 9:—జనరలు బ్రాజిల్ గారు రాజనామా
నిచ్చిరి.

జపాను - సై బేరియా.

లండను, మార్చి 7:—జపానువారు సై బేరియాలో విక్ర
మించుటనుగూర్చి జపాను చీవాదేశముల వారు చేయగల
వనిని వారు వివరించువరకును ఆలోచన నిలుపబడినది.

నిర్వాహం.

ఫిన్లెండు రాజు

నుండి తంతువచ్చెను.

ఫిన్లెండులో హెయ్యు-

నులతో పోరెదరని సాంఘికవాదు.

ఫిన్లెండుజర్మనీ సంధి.

సంధిపత్రముమీదను నౌకా సంచారపత్రము మి

ఫిన్లెండుజర్మనీ ప్రతినిధులు సంతకములను చేసిరి. ఈ సంధిని
అన్ని దేశముల వారిచేతను అంగీకరింప చేసెదము. ఫిన్లెండు స్వా
తంత్ర్యమును నిలిపెదము. ఫిన్లెండువారు జర్మనుల అంగీకారము
లేకుండ నెవరికి నేమియు నియ్యరాదు. వాసము చేయరాదు.
ఖైదీలను మార్చుకొనవలెను. బదుల్లు తీయకొనవలెను మన్నగు
షరతులను వారు వ్రాసికొనిరి.

ఆలండులో జర్మనులు

ప్రాక్టహాము మార్చి 7:—బుఖవారమునాడు ఉద
యము మొదలు జర్మను సేన లభికరముగా నిచట దిగుచున్నది.
ఇదివరకే చాల సేనాభివృద్ధిని ఆలండులోని పత్రిక వ్రాసినది.
రహస్యవారు సంధికి లోబడి ఫిన్లెండును వదలుటకు గూడ
సిద్ధపడియుండగ జర్మనులు తమ సేనను ఆలండునకు పంపుట
చాలా సమయాన కారణము. జర్మనులు బాల్టిక్ ప్రాంతము సంత
యు వాక్రమింపదలచినది దీనివలన తేలుచున్నది. ఇది నార్వే
స్వీడను దేశముల కాకాభంగకరము. ఫిన్లెండును గూర్చి నార్వే
దొరతనమువారు స్వీడను వారికి సంపూర్ణముగ తోడ్పడినచో
ప్రజల నిశ్వాసమునకు పాత్రులగుదురని స్కాండినేవియా
పత్రికలు వ్రాసినవి.

రుమేనియా

నూనె గరులు

కో వెను హేగను, మార్చి 8:—రుమేనియా నూనె
గరులు, చాల ధాన్యమును గడ్డియును సంధివలన జర్మనులకును
లభించినవని పత్రికలు వ్రాసినవి.

స్వీడను

బ్యూనో వియరీసు, మార్చి 10:—కాంటు లక్ష్మబర్త
గారు స్వీడనునకు పోవగోరగా చిటను అతనికి రహదారి చిటి
నొసగెను.

బెల్జియములు విజయవంతముగ దాడి నొనరించుట.

లండను, మార్చి 10:—బెల్జియను లిట్లు ప్రకటించు
చున్నారు:—నూర్ పోర్టు ప్రాంతమున బెల్జియనులు రెండు
దాడు లొంగించిరి. అనేకమంది జర్మను సైనికుల జంపిరి.
25 గురు జర్మను సైనికుల బంధించిరి. జర్మను ప్రదేశము
నొకదాని బట్టుకొనిరి. క్రిందటివారము శత్రువులు తీవ్రముగ
దాడి నొనరించుటవలన యుద్ధరంగ మంతటను ఫిరంగియుద్ధము
జరిగెను.

పరాసువారు శత్రుకర్మలయముల ఛేదించుట

లండను, మార్చి 10:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించు
చున్నారు:—మ్యూజిని ఎడమభాగమున బూ హైనీకి దక్షి
ణమున శత్రువులు దాడుల నొనరింపమేము పారినవలెనుచేసితిమి.
వోనుజీనునందు ను అట్లు సేత రి మి తి మి. శత్రువుల
కనేకనవ్వులను గలిగించితిమి. అనేకమంది ఖైదీలను బట్టు
కొంటిమి. బహోను విల్లెర్స్ ప్రాంతము నందు అబరేయనకును
తూర్పునందుండు శత్రుపంతులను మావారు ప్రవేశించిరి.
అచట శత్రుకర్మలయముల విశేషముగ పాడుచేసి కొంత
మంది ఖైదీలను బట్టుకొనిరి.

రు.- బెడానువిల్లెరు మార్చి
యుద్ధము నొనరించిన వెనుక శత్రుపనాలిదళములు
రించినవి. పోరికను పూర్తి కాలేదు.

మాంటిస్సిగో.

లండను, మార్చి 7,—2000 మంది మాంటిస్సిగోవారు
పరాసురంగమున పోరుచున్నారు. జర్మనులు వారితో సంధిచే
సికొనెదమని వ్రాసిరి. మేము నిరాకరించితిమని మాంటిస్సి
గోయుద్ధమంతి ప్రకటించెను.
మెసపాటేమియా రంగము—యుద్ధములేను వర్షము
కురిసినది.

ఆర్మేనియనులను సహాయించుట

లండను, మార్చి 8:—ట్రాన్స్ క కేషియాను తురుష్కు
లకము చేసినందున వారికి ఆర్మేనియనులకు పూర్తిగా సహా
రించెదరు. ఆదేశము వాక్రమింప వచ్చుచున్న తురుష్కు సేన
హతశేషులను పూర్తిగా సంహరించుచున్నది. సాంసులులోని
పురుషులు బాలురు పురుష శిశువులును గూడ చంపబడిరి. ఈ
రీతిగా ప్రతి పట్టణమునను గ్రామమునను గూడ జరుగు
చున్నది. ఇప్పుడు ఆర్మేనియను జాతికంతకును విశాళము
కడు చేరువయినది. ఇదివరకు ఆర్మేనియనులకు కాక్సును
వారు కరణ్యు లగుచుండిరి. ఇప్పు డా ఓడ పోయినది.
ఇక వారిని తురుష్కులు కరుదులు, తార్తా,
రులు నాశనముచేసెదరు. తురుష్కులు సరిహద్దులతో నాగ్ర
కులోనికి చొరుచుకొనివచ్చి జర్మను టురేనియను సేన పారశీ
కము ఆఫ్ఘనిస్తానుల సరిహద్దులను చేరుటకు మార్గములన
ర సెదరని ఆర్మేనియను జాతియ సంఘాధ్యక్షుడు వ్రాసెను.

సామ్రాజ్యయుద్ధ మంతి వర్షమున భారతీయులు.

లండను, మార్చి 8:—గత వత్సరమునవలె విద్యాధికు
లకు భారతీయు లాంగ్లోనము చేయకుండుటకు ఒక ప్రతిని
ధిని కాన్సనసభ్యులు నియోజించి ఆంగ్ల దేశమునకు పంపుటను
చేయుట సముచితమని పార్లమెంటు సభలో డెన్మార్కు గారు రినిరి.
యుద్ధమంతివర్షమున ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులే గాని ప్రజల
ప్రతినిధు లుండుటలేదు గాన నిది పొసగదని ఫిషరు ప్రభువు
నుడివెను.

రెడ్డుండు అంత్యక్రియలు

లండను, మార్చి 8:—వెస్టుమినిస్టరు దేశమున కర్మ
జయపెడెను. రాజకుటుంబమువారి ప్రతినిధు లందరును ఇతర
ప్రముఖులునవచ్చిరి. జనరలు స్కట్టు రాజుడ నుండిరి. కనపే
టిక నైని విద్వండుపతాక ముంచబడెను. ప్రధాన వ్యూహముకడ
ఆంగ్ల-పోపుపతాకములు సగము కొయ్యవరకు నెత్తబడినవి.
కార్డినలుగోరను గారు పవ్యసింపిరి. కనపమాధి విద్వండునందు
జరుగును.

లండను, మార్చి 11:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించు
చున్నారు. బండెనట్టి 1 వ యోలోలకద్ద సన్మోన్యఫిరంగి
యుద్ధము తీవ్రముగ జరిగెను. శత్రుపంతుల వెనుకనుండు శత్రు
కర్మలయముల మీద మావైమానికులు 14 ట్యాంకుల బాంబు
లను వేసిరి.

సీతా మాట్లాడుట.

య మాకిట్లు వ్రాయుచున్నాను:-
కలకత్తాకు పోవుటకు కడవి:
టలు ప్రేమనుకుపోవుచు, సామంతము
ఫిజీదీవులనుండి తిరిగివచ్చిన ఆంధ్రుడు
సంభవించెను. వారిని నేను అడయచుట
ని పోయి, ఫిజీ దీవులలో మన జే కి
యలను గూర్చి చెన్నపురి పోయటకు తెలిప
రిని కోరితిమి. కాని వారు బోల్సారులో సర్
కారులు గారిని దర్శించుటకు తొందరపడుచుం
ని అవకాశము గలిగిన తక్షణమే యిక్కడకివచ్చి
దీవులలో భారతీయుల స్థితులను గూర్చి చెన్నపురి
యల కెరిగించుటకు ఆంధ్రుడుగారి వాగ్దానము దీసి

కొంటిని. వారు ఈ తొందరలో ఫిజీదీవులలోని భారతీయుల
స్థితిగూర్చి తెలుసుట కవకాశము చాలక టూకీగా "స్థితులు
ఇంకను కష్టతరములయ్యెను"నని చెప్పెను. కాని ఒక సంవత్సరము
వఱకు ఈ దేశమునుండి ఎవ్వరును ఫిజీదీవులకు పోకుండుటయే
మనము సంతోషింపవలసిన విషయము. కాని ఇదివఱకు నుండి
యక్కడ నున్న వారి స్థితి దుస్థరమైయున్నది.
వారు ఫిజీదీవులను చేరగనే, అనుభవముగా కట్ట
బడిన చిన్న చిన్న పాకలు వారికి కనబడెను. అం దనేక భార
తీయస్త్రీలు రోగులై పడియుండిరి. అందు స్త్రీవైద్యురాలు
ఎవ్వరును లేరు. పరిచారికలును నున్న. అనుభవములేకయుండు
ఆస్ట్రేలియను యువకులు వైద్యులుగానుండిరి. అనుభవజ్ఞుడగు
వైద్యు డొకడు ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వచ్చి తనకి చేసి.
పోవుచుండును. అచ్చటి భారతీయస్త్రీల స్థితి అతిదుర్భరము
ఆంధ్రుడుగారు భారతీయులకు సేవజేయబూని చక్కెర పరి
శుభ్రముజేయు కర్మాగారపు డైరెక్టరులతో మాట్లాడి (అను
ప్రతిపక్ష) భారతీయస్త్రీలలోగు లుండు అనుభవముండు భార
తీయస్త్రీలను పనిచేయునట్లు చేయుడని ఎంత ప్రార్థించినను
అయధికారులు వినకుండిరి.

అట్టి స్థితి లుండుట తలంపబాలము. భారతీయ వారి
మణుల గౌరవ మానములు రక్షితములు కావలయును. వారి
సహాయమున జేదియో యేర్పాటు చేయకుండ వచ్చుటకు
ఆంధ్రుడుగారు ఇష్టపడలేదు. సరియైన కూలీలేక, తిన దిండి
కట్ట గుడ్డలేక యుండు భారతీయ కూలీల (స్త్రీల) మూల
మున ధనము సంపాదించు చుండు ఆ శ్వేతదేహులు నుమ
నముగడగు సత్య కైస్తవుని ప్రార్థనల బాటించి స్త్రీల
మానగౌరవముల సంరక్షించు వృద్ధయ నైర్మల్యము లేకుం
డిరి. పురుషుల యొద్ద ఆంధ్రుడుగారి ప్రార్థన లేమియు
ఫలించనందున వారు ఆస్ట్రేలియను స్త్రీలను ప్రార్థించిరి.
4 దివ్యజ్ఞాన సమాజపు ఆస్ట్రేలియను యువకులు ఫిజీ ద్వీ
పములకు పోవుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. కర్మాలయ య
జమానులు వారిని అనుభవించిరి రానీయకున్నను, వారు
భారతీయ వారీజుల కొఱకు ప్రత్యేకముగా ఉపచారక
మందిరముల నేర్పఱచి, రోగులకు భారతీయ యువకులకు
చికిత్స చేయుచుండురు. వీనికొఱకు కొన్ని వందల పానులు
వ్యయముగను. ఈ మొత్తమును ఆస్ట్రేలియను వారియణులను
సమకూర్చుదురు. ఫిజీదీవులలో నానావిధముల పడుచుండు
భారతీయస్త్రీల యుపయోగార్థము సహాయము గలవారు
నాపేరిట (వాడియగారి పేరిట) న్యాయించియో ఆఫీసుకు
గాని లేక ఆంధ్రుడుగారికిగాని పంపవచ్చును

విజయవాడలో రెండు చిరుత పులులు గాన్నించినవని,
మద్రాసు ప్రైవేటు పత్రిక కొక విలేఖరి వ్రాయు చున్నాడు.
రెండును చిట్టచివరకు జంపబడెనుగాని, ఒక వడ్డెయనిషియు
నొకకుక్కయు చిరుతపులిచే జంపబడెను. మిస్ మెకాబ్రీ
తండ్రి కొద్దిలో మరణము దప్పించుకొనెను. విజయవాడవంటి
పట్టణములో అడవిమృగములు చెలరేగుట వింతగ నున్నది.

ఫిల్లిస్ సర్కసు:- అత్యవసానమున ఈ సర్కసు
నేటి రాత్రి 9-30 గంటలనుండి అటల ప్రారంభించును. నేడు
ప్రథమ ప్రదర్శనము. శనివారము అదివారములందు సాయం
త్రము 4-30 గం. నుండి సాయంత్ర ప్రదర్శనములు జరుగును.
28 సంవత్సరముల క్రిందట ఇచ్చటికి వచ్చినప్పటికంటె ఇప్పు
డప్రకృష్ట మగు ప్రదర్శనము లుండునని తెలుపబడినది. అపరి
మితాహ్లాదకముగ నుండుననుటకు సందేహములేదు. పాత
కులు ఈ సర్కసు ప్రదర్శనములను దిలకించి యానందించు
దురు గాక.

సక
రించిరి.

చున్నదారణ

న పిమ్మట వారి

చివరకు మనవారికి మంచి

ప్రతియధము సునరించి ఆక్ర

వకపరచుకొనిరి. 100 గురు శత్రువైనికులను

ఉద్యోగులను, 7 మరఫిరంగులను బట్టుకొనిరి.

ప్యారిను వైమానికదాడి

లండను, మార్చి 8:- పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటిం
చుచున్నారు. ప్యారినుమీద నొనరించిన వైమానికపుదాడిలో
పదిపందెండుదళము లుండెను. వారిని విమాన విధ్వంసకు
లును ఈవిమానములను భయంకరముగ మార్కె నెను. అచట
నివసించుచుండెడి వారలలో 9 గురు చంపబడిరి. 39 గురుకు
దెబ్బలు తగిలినవి. కోంప్లీవద్ద నొనకోధా నేలకూల్చబడెను.
దానిమీద నున్న నలుగురు వైనికులు నిర్బంధింపబడిరి.

లండను, మార్చి 9:- పరాసువారిట్లు ప్రకటించు
చున్నారు. అనేక శత్రువైమానిక దళములు ప్యారిను మీద
దాడుల నొనరించినవి. వివరము లింకను తెలియలేదు. క్రిందటి
దాడిలో కంటే ఈ దాడియందు గలిగిన నష్టములు చాల
స్వల్పమని నమ్ముచుచున్నది.

లండను, మార్చి 10:- పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రక
టించుచున్నారు. ప్యారిను మీద నొనరించిన దాడివలన 41
వైదీలు చంపబడిరి.

ప్రాన్సు దృఢనిశ్చయము.

ప్యారిను, మార్చి 10:- బోలోగారిని గురించి అడిగిన
ప్రశ్నలపై ఛేంబరులో ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు ఎం. క్లెమెం
కోగారు చునోద్యోగితమగు ఉపన్యాసమును గావించిరి. అం
రువారు పరాసువైనికులను ప్రజలును మంచి ధైర్యముగగలిగి
యుండవలయుననిరి. శత్రుప్రయత్నములు నిష్ఫలములగు నని
వైనికులు మంచియుత్సాహముతో నున్నారు. రుష్యా ప్రాన్సు
నికు ద్రోహ మొనరించినను ఇంకను యుద్ధమొనరించుటకు తన
మతము. దురదృష్టవశమున రుషేనియా లొంగిపోయెను. విజ
యమునొనగూర్చు యుద్ధమునందలి కడపటి నాల్గవస్థితి వచ్చిన
దని ప్రాన్సువైనికొనినదని తననమృతము. అందఱిని నిరా
యుధుల జేయవలయునను ప్రాన్సు సాంఘికవాదుల యుద్ధ
పూర్వజాంతనచనము లింత చేసినవి.

రుష్యాసంధి

లండను, మార్చి 8:- ప్యారిను, రోములందలి రాను
బాదుల ననుసరించి మేడ్రిడు నందలి రుష్యను రాయబారులు
ద్రెస్టులికోవిమ్కు సంధిని తా మంగీకరింపమనిరి. రుష్యా తర
పున సంధికిము చేసినవారు స్వచ్ఛమైన అధికారములు లేని
వారని వారివాదము.

ప్రచురము.

ఈ పత్రికలో 9-2-18 వతేరా తేదీలను ప్రచురపర
చిన జోదాజీసీనాజీ గార్లకున్న నాత్తుమల్ సేర్వములు గార్ల
కున్న జరిగిన నారకంట్లాట్ట ఏలము విషయమున వ్యవహా
రము 18-2-18 తేదిన నాత్తుమల్లవారు జోదాజీసీనాజీవారికి
1021-0-0 యిచ్చి వ్యవహారము పరిష్కరించుకొనిరి.

తెజవాడ. } జోదాజీసీనాజీ
20-2-1918.

కలకత్తాలో పిచ్

పరాసు తా నొకతే మారు తోటవారికి కొమ్మపె
లను సరఫరా చేయుటకు దస్తావేజును వ్రాసితి ననియు
త్తైల చేయించుటకు తేయుద్దదక్యము లేదనియు తనన్నే
మాతుడగు భూపేంద్రనాథ మిత్తర్ అనువానియొద్ద నాలుగు
వాయిదాలలో వెయ్యిరూపాయలను పుచ్చుకొనెను. వాడా
ద్రవ్యములలో గొంత తన స్వంత వ్యయములకు వినియోగ
పరచినట్లు భూపేంద్రనాథ మిత్తర్ తెలిసికొని తనన్నేసా
తునిని పోలీసువారికి బిచ్చుగొనెను. వారు వానిని పట్టుకొని కేసు
చేసిరి. కేసు విచారణ జరుగును.

తనభార్యను తనకు ఒప్పుకొనేయవలసినదని ఆర్జీ
వెట్టుట:- వంగదేశములో జొరబాగ్లో రాబున్ కృష్ణ
ధర్మమిత్తర్ అనువా డొకబాలికను వివాహమాడి ఆమె తన
తల్లితోగూడ టవునువారకీయలలో నివసించుటకు అతడు అం
గీకరించెను. ఏకాగ్రణములచేతనో పోలీసువారు వారియిద్దరిని
మఱియొక గృహమునకు పంపి తమయధీనములో నుంచుకొనిరి.
నాభార్యను నాకోప్పగించవలెనని అతడు జొరబాగ్ సబ్
డివిజనుల మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో ఆర్జీ వెట్టుకొనెను. పోలీసువా
రాబాలికను సురక్షితమగుపోటునుకొనెనని కోర్టుఇక్సెక్యూటరు
గారునడిచిరి. ఏకదృష్టిప్రకార ముమేల పోలీసువారు ఆఫీసును
దాచిరి. ఆమెగూర్చి ఆమెభర్త గాయదాచేసినయెడలఆమె
ను అతనిపరముచేయుటకున్న పోలీసువారికి గత్యంతర మేము
న్నదని మేజిస్ట్రేటుగారు ఇక్సెక్యూటరుగారిని ప్రార్థించిరి.
ఈ బాలికను కోర్టుకు విలిపించునంత అగత్యము కలుగు కేసే
మైన ఉన్నచేమో తెలియవరచవలసినదని మేజిస్ట్రేటుగారు
డిప్యూటీ కమిషనరు గారికి వ్రాసిరి.

జెంగులూరు మార్వాడీ బాలిక హత్యకేసు:- ఈకే
సు సాక్షివిచారణ ఈసెల 8వ తేదీన జరిగినది. 17 గురు సా
క్షులు ఆసనమున విచారణచేయుచుండిరి. సాక్ష్యము చెప్పినవారి
లో హత్య గావించబడిన బాలికనువత్తిల్లి గూడ సాక్షియు
చెప్పినది. హత్య జరిగినవాటి రాత్రి తామున్ను, యశోదాబా
యిలోగూడ మాయింటికి వచ్చి చుమ్మకు ఒక్క మామ ధై
ర్యము చెప్పసాగెనని సాక్ష్యము చెప్పెను. వకబడిన అవయ
వములు మాటుకట్టుబడిన గోనెరంచి తనది అయినట్లును నుమా
రు రెండుమాసములక్రితము నాగ తన యింటికి వచ్చి దానితో
పారిపోయినట్లును నుజీయొకసాక్షి చెప్పెను. యశోదాబాయి
కొన్ని నగలను, చెంబు, తిప్పేనా మున్నగు, పాతసామాను
తనయొద్ద ఉండునట్టిట్లును గూర్చు మార్వాడీను చెప్పి తరు
తెక్కులను అగవరచిరి. సేగ్గులింగు పాతశాల ఉపాధ్యాయు
లు తెప్పి నెంటు ఆర్. పి. విల్ సన్ గారు గోనెరంచి భార్యాప
టునుగూర్చి సాక్ష్యము చెప్పిరి. అసాయంకాలము యశోదా
బాయి, తామున్నులను, తాము మార్గములో కలిసికొనినట్లును
వారియిద్దరుతప్పిపోయినమా ర్వాడీబిడ్డగూర్చి మిక్కిలిచురుకు
కలిగినటువారియిద్దరు తమతో జేప్పినట్లునునుజీయొకసాక్షియు

విశాఖ పాఠశాల పాఠ్యము

(అంధకారము)

అంధకారము

అంధకారమును వివరించుట.

అంధకారము, మార్చి 8:—గత గురువారము రాత్రి శత్రు విమానములు తూర్పుతీరమును దాటి అంధకారమును సృష్టించెను.

అధికారుల మొలకలు.

అంధకారము, మార్చి 8:—ఉత్తరసముద్రమునందు విద్యుత్ ప్రేజము సంభవించినందువలన శత్రు విమానములకు ముగియని అవి తూర్పుతీరమును సులభముగ గుర్తించినవి. అనాడు చంద్రుడు లేకుండుటచే, అంధకారమున కిదియొకయు ఆశ్చర్యముగ గలిగించెను. తీవ్రమగు గాఢమును వీచుచుండెను. అధికారులు కడు మెలకువతోనుండి తక్షణము మెల్లనిట్టి వర్షము కురిపించిరి. బ్రిటిషు వాయువిమానములు అతిశీఘ్రముగాలములో వైకెగసి శత్రువిమానముల నంటబోయెను.

వివరములు.

అంధకారము, మార్చి 8:—నిన్నటి రాత్రి దాడిలో అనేకము లగు బాంబులు అంధకారము సమీపముననున్న జనసంక్లిష్ట మగు నొక గ్రామముపై బడెను. 5 నివాసగృహములును, ఒక వైద్య సేవాశాలనును ధ్వంసమయ్యెను. ఒక ఇంటియందు దొక పరిచారిక, బాంబు ప్రేలుకులన పై యంతస్తువిూది కెగయ గొట్టి బడి ఆమెకు మణికట్టునందు కొంచెము బెణికెను. ఇంకొక యింటియందు బాంబుల ప్రేలుకులచే ఇంటిలోనున్న లెగసి మంచముపై బడెను. దానిక్రింద నిద్రింపు పండుకొనియుండిరి. వారి కేమియు నపాయము గలుగలేదు. వారు మెల్లగా ఆతలు పులుక్రింద జేరి, ఇల్లు కూలుచుండగా, తలచాచుకొని బ్రతికిరి. కూలిన గోడలక్రిందను, సామానులక్రిందను అనేకులు పడి యుండి నేటి వధ్యాన్నము ప్రాణములతో బయటికి వీచు బడిరి. ఒక ముసళ్ళును నాలుగు అంతుల పత్తునండి క్రింద బడెను. అతనిపై ఒక ముడుకలివాసి యుండుటచే, అతనికి ప్రాణాపాయమేదయు గలుగలేదు. అతని తలయొద్ద ఒక పెట్టె విరుగుటచే కొన్ని గాయములు మాత్రము తగిలెను. ఒక యింటిలో వై యంతస్తుపై నుండిన ఒక స్త్రీ ఆ యిల్లు కూలుటచే, క్రిందబడుచు, ఒక గోడపై అడ్డుకొని 2 గంటలసేపు స్వహ దప్పియుండెను. అన్ని బాధారక్షకవర్గమువారి సహాయమున ఆమె మఱల బ్రతికెను.

అంధకారపు దాడి.

అంధకారము, మార్చి 8:—నిన్నటి రాత్రి అంధకారముపై జరిగిన విమానపుదాడి అంధకారపు రాత్రులందు జరుగు విమానముల దాడులలో మొదటిది. బాంబుల శబ్దము క్రమక్రమముగా దగ్గరకు వచ్చుచున్నట్లుండెను. అతి త్వరలో అంధకారముపైనే ఆశ్చర్యము కలిగి తక్షణముగా రానున్నతో ఒక గంటసేపు బాంబులు ప్రేలెను.

నష్టములు.

అంధకారము, మార్చి 8:—అంధకారముపై నిన్నటి రాత్రి జరిగిన విమానముల దాడియందు 11 మంది మరణించిరి. 46 మందికి గాయము తగిలెను. ధ్వంసమైన మందిరముల యడుగున మఱి 6 జీవములు పడియున్నవని తలంపబడుచున్న దని వార్తాస్థానమువారు ప్రకటించిరి.

దాడివివరములు.

అంధకారము, మార్చి 8:—వార్తాస్థానమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—నిన్నటి రాత్రి 7, 8 శత్రువిమానములు దాడిసలిపెను. రెండువిమానములు అంధకారముపై బాంబులు వేసెను. మొదటి రెండువిమానములును భేదమునదిమిదుగా అంధకారమునకి వచ్చుచుండగా వెనుకకు తిరిమివేయబడినవి. మూడవది ఎన్నెన్నుతీరమును దాటి అంధకారమునందలి వాయువు వైర్యభాగములపై బాంబులు వేసెను. నాల్గవది ఎన్నెన్నుతీరమును దాటి అంధకారము ఉత్తరభాగమునందు బాంబులు వేసి అంధకార నగరము గుండ దక్షిణభాగమునకువచ్చెను. తక్కిన విమానములు వెనుకకు మరలింపబడెను. ప్రజల ఆస్తులకు కొంతనష్టము గలిగెను. అనేకగృహములు ధ్వంసము లయ్యెను.

నౌకానిర్మాణస్థానములు.

పనివారల ఆలసత

అంధకారము, మార్చి 8:—నౌకానిర్మాణ పారిశ్రామిక వర్గమువారును, నౌకానిర్మాణ స్థాన వ్యాపార సంఘములును ఈ క్రింది విధమున ప్రకటించెను.—సర్ ఎన్. ఎస్. గెడ్డెన్ గారు తెలిపిన విషయములు నౌకానిర్మాణ స్థానములందు విశేష ప్రయత్నము గలిగించెను. నౌకానిర్మాణవిషయాధికారులును పనివారలును గలసి రాబోవు వారము ప్రత్యుత్తరమును ప్రకటించెదరు. కడచిన నవంబరు మాసమునందు నౌకానిర్మాణ శాఖలో దోర్లగులు ప్రధాన మంత్రిగారికి పంపిన విజ్ఞాపనమునందు తాము స్థితుల వై పర్యవేక్షణను దెలిసికొంటిమని తెలిపిరి. అట్టి రాష్ట్ర ప్రభువులలో మొదటి ప్రభువు పక్షమున బలపడెనుటయే వారి కావ్యము. ప్రధాన మంత్రిగారితో సంప్రదింపులన గల మేమియు గలుగకున్నచో, ప్రభుత్వమువారియందే దోష ముండును.

జర్మనుసంధి యన నర్థమేమి?

అంధకారము, మార్చి 8:—కూర్కపర నగరమున మహావ్యాధి సమయమున ఆస్పత్రిగారిట్లు చెప్పిరి: ప్రపంచస్థితికి రెండు భీములు గలవు. సముద్రాధికారము; పశ్చిమరంగము. రెండును ఇంతవరకు మిశ్రించుడలిపిరి యధీనముననే యున్నవి. ఉద్దేశమునకును వైసటనునకును గల విపరీత తారతమ్యము జర్మనుల సంధిరాయ భారములని చెప్పబడుచుండుట కంటె నెక్కువగ తెలుపున వింకేవియు నుండజాలవు. ఇది పరిపంచ చరిత్రయందు దన్నటికంటె మిక్కిలి కఠినములు; తుచ్చములు. ఈ యుద్ధమునబొందుచున్న నాకమింపబడినప్రదేశములలో అంతర్జాతీయ సంఘమువారి యుద్ధప్రకారము మెటనే మనము ఇచ్చివేయని ప్రదేశ మొకటియు లేదు.

అంధకారమును శత్రులు దాడి వెడలుట

అంధకారము, మార్చి 7:—వార్తా సంఘమువారిట్లు తెలుపుచున్నారు: గురువారమునాటి రాత్రి 11 గంటలపుడు కొన్ని విమానములు తూర్పుతీరమును దాటి అంధకారము కేగినవి. దాడి ఇంకను జరుగుచున్నది.

“ట్రాంకు” వారము.

అంధకారము, మార్చి 8:—“ట్రాంకు” వారాంతరము బోనగ్గారు మేయరు ప్రభువుగారి కొక సందేశము నందిరి. వారు “ట్రాంకు” యుద్ధమున అంధకారమున లాసంగిన విరాళములకు వారందు దొరతనమువారి యభినందనముల దెలిపిరి. దేశమంతటియందీయు వచ్చిన విరాళముల లెక్క ఇంకను పూర్తి కాకపోయినను ఆవసరముగ కొరవడిన 10 కోట్ల పాసులకంటె ఎక్కువ ధనము వసూలయ్యె ననుటకు సందేహము లేదు. మన మే యుద్దేశములతో యుద్ధమున ప్రవేశించితిమో అన్నయు లభించిన గాని యుద్ధమును వినువకుండుటకు మన వారు భీష్మించుకొనినటు కిది ప్రబల నిదర్శనము.

బహుమతులు

అంధకారము, మార్చి 8:—ఈ క్రిందివారికి మిలిటరీ గ్రాసు బహుమతు లొసగబడెనని అంధకారము గట్టెలులో ప్రకటించబడెను. కెప్టెన్ ఎస్. ఎస్. వి. లెక్చరుగారు. వీరమిత్ర ధైర్యమున శత్రు సైన్యంగక రాత్రివరకు శత్రువుల నెరించి రాత్రి సమయమున మంచి సేవతో శత్రువులకు జిక్కుకుండ వెనుకకు తప్పించుకొనిరి. కెప్టెన్లు ఆర్. ఎం. లావుచోద్ర; డబ్లియం. హెచ్. ఓ. నెబు, రెఫ్రి నెంటు డి. ఎస్. హె. నుబేదారు డబ్లింగు తాపాగారు. ఈ క్రిందివారికి ఇండియన్ డిప్టిగిడ్డు సర్వీసు బహుమతు లొసగబడెను. అసిస్టెంటు సర్జనులు ఖాన్ సాహేబు సాజిద్ ఉద్దీనుగారు రాయసాహేబు శరత్ సాదుగారు.

అంధకారయుద్ధమునము.

అంధకారము, మార్చి 8:—సోమవారముమొదలు గురువారమువరకు నాలుగురోజులకు మొత్తము 460 లక్షల పానులు చేరినవి.

యుద్ధపు వైదీలను మార్పుకొనుట

అంధకారము, మార్చి 7:—ప్రజల మందిరమున హాపుగా రిట్లు చెప్పిరి. కన్వెన్షన్లను నుండి వచ్చిన సమాచారములను బట్టి యుద్ధ వైదీలను మార్పుకొనుటలో తురమ్ములు ఆంగ్ల సమాధానమున కొడబడుదురని తలపడచుచును.

జర్మనుండి వచ్చిన వైదీలు

అంధకారము, మార్చి 10:—హేసు గారిట్లు తొలి సంతృప్తి చెప్పెను.—జర్మనీ నుండి హేలెనునకు ముప్పది వైదీలు వచ్చిరి. వారచట నిర్బంధావాసమున నుండుచున్నారు. అందు కలకత్తా బొంబాయిల నుండి వచ్చిన వారు 12 రు గలరు.

నౌకలకు నల్లరంగు.

అంధకారము, మార్చి 8:—5 వ తేదీన సర్ ఇ. గెడ్డెను గారు వివరించిన ప్రకారము నౌకలకు నల్లరంగుపూయుట చాల ప్రయోజనకరమని నౌకాధికారిగారు తలచిరి. ఆ వివరములను విపులముగ ప్రకటింపవలెనని తక్షణవిధానములను సక్రమముగ మెటనే ప్రారంభింపవలెనని వార్తాప్రసంగించిరి.

మాడు ప్రభుత్వ విరాళము

అంధకారము, మార్చి 6:—పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో కర్ణాటక, క్రా. హాల్డెను ప్రభువులు జనరలు మాడును ప్రశంసించిరి. నిరాశ్చర్యముగా విరాళ మామోదింపబడినది.

నిర్బంధితులు.

అంధకారము, మార్చి 7:—నిర్బంధితులగుడ మార్పుకొనవలెనని ఆంగ్ల దేశమున నిర్బంధింపబడిన 15000 మంది జర్మనులలోను చాలమంది నిలువసైనికులు రూల్మెనునందు నిర్బంధింపబడిన 8000 మంది ఆంగ్లేయులలోను 2000 మంది నావికులుగాన వారు సేవలో చేరుదురు. వారిని వదల వీలులేదని జర్మనులు నడివిరి గాన నిర్బంధితులమార్పు జరుగ నేరదని పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో డెబ్బి ప్రభువు నడిపెను.

బొగ్గుగనులవాండ్రు

అంధకారము, మార్చి 8:—బొగ్గుగనుల పనివాండ్రలో అవివాహితులును అర్హులగువానిని 50,000 మందిని సేవలో చేర్చుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి.

జెల్లికోగారి బరతరపు

అంధకారము, మార్చి 7:—అడ్మిరలు జెల్లికోగారి నేల బరతరపు చెప్పినదియు బహిరంగపరచబడదని “మార్నింగ్ పోస్టు,” “వెస్టుమినిస్టరుగట్టు,” రెండుపత్రికలును వ్రాయుచున్నవి. వెస్ట్ కేబి నేటువారికి తెలుపవగని ఇట్టి విషయముల చర్చించుటకే యుద్ధసభ నెలకొల్పబడెనని వెస్టుమినిస్టరుగట్టు వ్రాయుచున్నది. కేబి నేటువారి పరిపూర్ణసమ్మతిని గైకొనినది యేకాగ్రమునైన జేయు ట్రాన్స్ ఫర్ గము. అందు ముఖ్యముగ నావికాపాలనవిషయమున వీరంద అొకేయభిప్రాయము గలిగియుండుట అనుభవవేద్యము.

నౌకావిమానవిజయము.

అంధకారము, మార్చి 10:—నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. సెంటు పియరేకే వెల్లి వద్దనుండు సైనిక గృహములు రెయిల్వే కట్టడములమీద మన వైమానికులు విశేషముగ బాంబులు వేసిరి. మాడు కాలలకు సహముగ గుండ్లు తగిలి మంటలు పుట్టినవి. శత్రువుల ఒక పెద్ద విమానము మీదను గూడ వారు బాంబులు వేసిరి. ఆ సమీపమున నుండి సైనికులమీదను మోటారులమీదను మర ఫిరంగులను పయోగించిరి. ఒక విమానమును నేల గూల్చిరి. మన విమానము లన్నియు మరలినవి.

అధిని వేళనముల అధికారులు.

అంధకారము, మార్చి 9:—అధిని వేళనముల సైనికోద్యోగులకు చిత్రిత నాతిగ్య మొసగుట కొక సంఘ మేర్పరపబడినది. పుడెములకాలము వచ్చినపుడు ప్రతిసంఘము వారును ఈ అధికారుల నాన్వీనించెదరు. ఆంగ్ల దేశమునగల దర్శనీయముల నన్నిటిని చూచుటకు గూడ్యవారి కవకాశము కలిగింపబడును.

ఇంజనీరులు.

లండను, మార్చి 9:— నేనును లండను బార్నింగ్ గారను సాంఘాతిక యాంత్రిక సంఘము ప్రతినిధులతో ముచ్చటించిన వారు మనఃపూర్వకముగ తోడ్పడగలుగుదురని భావించుచు గా రనిరి.

యుద్ధ మంత్రివర్గము.

లండను, మార్చి 9:— 1917 లో జరిగిన పనినిగూర్చిన నివేదికమును ప్రకటింప నెంచి నిర్ణయించిరి. దీనియందు చాల వివరములు కలవు.

యుద్ధ వ్యయపుబిల్లు.

బోనర్ల గారి యుద్ధవివరము.

లండను మార్చి 7:— పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధి వర్గములో ఆర్థిక విషయ ప్రధానమంత్రియగు బోనర్ల గారు యుద్ధవ్యయముల కొరతను 6000 లక్షల పానులకు ఒక బిల్లును పాదించుచు, ఇది కలకు పాదించబడిన బిల్లులలో నిదియే ఎక్కువ మొత్తముగలదియని చెప్పిరి. దీనివలన మానమునందు పాదించబడిన 5500 లక్షల పానుల బిల్లు మొత్తమువలనను, ఈ సంవత్సరాంతమువఱకు (మార్చి ఆఖరువఱకు) చాలును. కడ చిన ఏప్రిలు మాసారంభమునండి ఈ నెల 9 వ తేది వఱకు దినమునకు 6557000 పానులు వ్యయమగుచున్నది. రష్యాకు మనమిచ్చిన ఆహార గాబట్టుకొనుటకు ఆశగలదని తలచినను, ఆర్థిక పత్రమున జూపబడిన మదింపుకన్న వ్యయము 154000000 పాను లధికమైనది. ఈ ఆర్థికవ్యయ సేవల మీదనే గలిగినది. మెసపొటేమియా వెలసినందు సేవల కొరతను, రైలు రోడ్లను వేయుట కొరతను, నవీ నౌకల నేర్పజుచుట కొరతను అయినది ఆ దేశములలో నూచింప బడిన ఇతర వ్యయములు కొట్టకొని పానులు ఆ గునని తెలియచున్నది. నౌకాదళము వై వ్యయము 130 లక్షల పాను లధికమైనది. 9 పెన్సిల్ రొత్తల కొరత కిచ్చిన భవము 170 లక్షల పాను లైనది. మార్చి 9-వ తేది వఱకు మిత్రమండలి వారి కిచ్చిన ఋణములు 12640 లక్షల పాను లయ్యెను. నవ ఆధినివేశములకు 1080 లక్షల పానులు (పాను అనగా 15 రూ॥ లు)ను ఆయ్యెను. అనగా మిత్రమండలి వారి కీయబడిన ఋణములు 4870 లక్ష లధికమయ్యెను. ఆధినివేశములకు 230 లక్షల పాను లధికముగ నీయబడెను. 1918 సంవత్సరాంతము నకు ఆంగ్లాజాతీయ ఋణము 59000 లక్షల పానులకు మించి యుండదు. ఇందు 16000 లక్షల పానులు మిత్రమండలివారికిని ఆధినివేశములకు నొసగబడెను.

ప్రాస్తు

పరాసుదొరతనము.

పారిసు మార్చి 8:— బోలో విషయములు మున్నగునవి చర్చింపబడినవి. పిమ్మట 400 మంది అనుకూలముగను 75 గురు ప్రతికూలముగను నోట్లనిచ్చిరి.

కాంప్రేయుద్ధము

లండను, మార్చి 5:— సర్ డెన్లను హేగుగారి ప్రకటనము:— మిత్రమండలి సేన లధికముగ మార్గో నెడి తావులందు వెనుకభాగమున శత్రువులు సేనలను చేర్చిరి. తక్కిన రంగము లది పరకె దుర్బలము లయ్యెను. వానిలో కాంప్రే యొక్కటి. అచట టాంకుల నుపయోగించుటకును ఏర్పాటులను మరుగుపరుచుట కును చాలవకాశము కలదు. శత్రువులు సహాయ సేనలను రప్పించుటకు కనీసము 48 గంటలు పట్టునుగాన ఫిరంగులను కాల్చి మారాక వారికి తెలుపకుండ టాంకులను పదాతుల నుపయోగించి తీగకంచెలను ప్రేల్చివేయదగునని మేము హించితిమి. వారికి శరణిచ్చి దళము తోడ్పడనగునని తలచితిమి. ఇట్లుచేసి వారికంచెలనన్నిటిని ప్రేల్చి మొదటి దినమున ఉత్తరమున బోలోనును సమకూర్చుకొని కాంప్రే వంకను తూర్పున కాంప్రే యొద్ద సేనలను చేర్చిన ఆశ్చర్యకరమున వారి వైకి వెడలించి వారివిధానములను విధ్వంసమొనరించి రాకపోకల కభ్యంతరము కలిగించి రైలుమార్గములను పాడుచేసి క్రొత్త సేనరాకుండ నిరోధింపవచ్చునని మే మూహించితిమి. ముట్టడి జరుగుటకుముందు ఫిరంగులను తక్కువేయటకు వీలుకాదు. గాన ఆ కార్యము మాతన సేనకు భారమైనదిగాని వారు తమవిధిని పూర్తిగా నిర్వహించిరి. శత్రువులు చిలోకు వెనుకనున్న యిటుక గోడవంటి తీవ్రముగ నెదిరించిరి. వారు మెస్మరీను కాలువవం తెనను పగులగొట్టిరి. అందువలన మా ఆశ్చర్యకర విధాన

మున కభ్యంతరము కలిగినది. ఎటులైనను మొదటిరోజున మూడువోట్ల జర్మనువ జైని 4¹/₂ మైళ్లవరకును చీల్చితిమి. 48 గంటలు పోరుజరిగిన పిమ్మట మా సేనలు నిలబడిపోయినవి. బోర్లను ఆడవి మెట్టయను గ్రామమును ఇతరస్థలములను శత్రువుల ఆధీనమున నేయుండెను. అయినను మేము పోరు సాగించితిమని హేగుగారు కారణములను వివరించిరి. బోర్లను ఆడవి సం గ్రామమును వివరించిరి. 26-29 తేదీలలో నచటనున్న సైనికులను మార్చగలిగితిమి. మేము మరల తలపడ నెత్తించితిమి. తరువాత జర్మనుల ఆకస్మాదనమునలిపిరిని హేగుగారు ఫలితములను నడిపిరి. నవంబరు 21 వ తేదీని మాకు చాలవనుకూలముగా నుండెను. మే మాకన్యకముగ నట్లు చీల్చుటచే మావారి కధి కోత్సాహమును వారికి నిరుత్సాహమును కలిగియుండును.

విమాన దళము

విమానసమరము లధికమయ్యెను. కాల మనుకూలముగ నుండెను. 400 బాంబులను తక్కిలేని మరఫిరంగులను మా వైమానికులు వదలిరి. 10 విమానములను నాశనముచేసి 10 టిని తరిమితిమి. మావి మూడు కనబడుటలేదు. రాత్రివేళ మందు పడుచున్నను మావిమానములు మెట్టువిమానకాలవైని బాంబులను వేసి మరలివచ్చెను. అని హేగుగారు ప్రకటించిరి.

పార్సిసు, మార్చి 11:— ఆమెరికా యుద్ధ కార్యదర్శి జేకరు గారు తమ యద్యోగీయ బృందమందలి ఏనుగులతో ప్రాస్టన్లకు విచ్చేసిరి.

శత్రువులు భయంకరముగ నెదిరించుట

లండను, మార్చి 9:— నేటి సాయంత్రము సర్ డెన్లను హేగుగారిల్లు ప్రకటించిరి. మెసినురోడ్డు దక్షిణ తటమునండి పోల్డెరు హాలుకు పీఠభూమి కు త్తరతటము వరకును గల సుమారు, మైలు వైశాల్యముగల రంగమును నిన్న రాత్రి శత్రువులెదిరించిరి. శత్రువులు మనోనిశ్చయమునను, భయంకరమగు ఫిరంగులతోడను ఎదిరించినను పోల్డెరు హాయికు సమీపమున సెక్కుచోట మాత్రము తప్పు తక్కిన అన్నిచోట్ల నుండియు వారిని తరిమివేసితిమి. అచట సుమారు 200 గజముల వైశాల్యము గల రంగమున శత్రువులు మా మొదటి పంక్తిలో కొంత ప్రదేశమును బట్టుకొనిరి. రాత్రంతయు భయంకరముగ పోరాడిన పిమ్మట మే మా ప్రదేశమును మరల నాక్రమించుకొంటిమి. నెవోచువలికి తూర్పున మేము దాడిచారుల తరిమివేచితిమి. ఈ సమీపమున పోర్చుగీసు వారు విజయవంతముగ దాడి నొనరించి అనేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొనిరి. పూరు బాక్సునకు దక్షిణమున పశ్చిమ కెండు మండలియులు విజయవంతముగ దాడి నొనరించి అనేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొనిరి.

లండను, మార్చి 9:— నేటి రాత్రి హేగుగారిల్లు ప్రకటించిరి. పోల్డెరు హాయిక్కు సమీపమున నిన్న సాయంత్రము వచ్చిన శత్రువులలో ననేకులను రాజుగారి రానులు ఫిరంగిదళములవారు చెల్లాచెదురు చేసిరి. శత్రువుల కపరిమితమగు నష్టము గలిగెను. శత్రువుల యాధీనమునందున్న కొంత కందకపంక్తిని మరల పట్టుకొంటిమి. కొలదిమంది సైనికులను పట్టుకొనిరి. క్రిందటి మారు తెలుపబడి నివోచెవలి దాడియందు పోర్చుగీసువారు రెండవ పంక్తి వరకును బోయిరి. అచటి శత్రుదళముల నపరిమిత నష్టములతో తరిమివేసిరి. అనేక కందకములమీద బాంబులను వేసి నాటిని ధ్వంసముచేసి అనేకమంది ఖైదీలతో తిరిగవచ్చిరి. పోర్చుగీసు వారికి కొలదిగ మాత్రము నష్టములు గలిగినవి. బాపామి కేంబ్రాయి రోడ్డునకు త్తరమున నున్న కందకములమీద మేము దాడి వెడలితిమి. ఓపీ సమీపమున లండను సైనికులు దాడి నొనరించి అనేకమంది జర్మను సైనికుల జంపి కొలదిమందిని పట్టుకొనిరి. లాబాసి కాలువ కు త్తరతటమున శత్రువులు మహాతీవ్రముగ ఫిరంగుల గాల్చిరి.

నిన్నటిదినము వైమానిక సంరంభ మత్యధికముగ నుండెను. మెసిను, బుజిగ్నీ, గైజులవద్దను నెంట్లు క్వెంటినునకు తూర్పుననుగల శాలలమీద మేము నాలుగువందల బాంబులను వేసితిమి. మేము 13 శత్రువిమానములను నేల గూల్చితిమి. 10 ని క్రిందికి తరిమివేచితిమి. మా విమానములు మూడు కన్నించుచున్నవి. రాత్రి పొగమంచు చాల అధికముగనున్నను ప్రెస్టెయివద్దను, నెంట్లు క్వెంటినున కీశాన్యముననుగల రెయిల్వే శాలలమీద 24 పెద్ద బాంబులను వేసితిమి. మన విమానములన్నియు మరలినవి. నేటి మధ్యాహ్నము మెయినిజువద్ద నున్న కర్మాలయముల మీదను, బారెకిసుల మీదను ఒక టన్ను బాంబుల వేసితిమి. పెద్ద మంట పుట్టెను. మన విమానము లన్నియు మరలినవి.

బెల్జియమువారి నిరోధము.

లండను, మార్చి 9:— శుక్రవారమునాడు మ్యాగోట్టు కు త్తరమున శత్రువులు తలపడి విఫలమైరి. మేము చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. మేము మరల తలపడి వారిని పారదోలితిమి. 125 మందియు మరఫిరంగులనుచాల సాక్షులను స్థానము లన్నియును మా వశమైనవి. బుధవారమునాడు బెల్జియములు మాపిన సాహసము చిన్న యుద్ధములలో చాల ప్రేరేపనదగినది. బెల్జియను స్థానములను వశపరచుకొనుటకు జర్మనులు ప్రబలవైద్యములతో వచ్చి తలపడిరి. వారు మొదట ప్రేలుడు సాధనముల నన్నిటిని ప్రయోగించిరి. దక్షిణమున శత్రువులతోడి గాని ఉత్తరమున వారధి ద్రాక్షాత్తిగానున్న 7 స్థానముల నాక్రమించిరి. తీవ్రమగు పోరుచట జరిగినది. ఒక్క బెల్జియము మేజరు 9 గురితోను ఒక మర ఫిరంగి తోను ఒక గంటసేపు 800 మంది జర్మనులను 12 మరఫిరంగులను నిరోధించెను. అంతలో మరియొక సేన ఆవారినిపోవుట ఫిరంగుల ధ్వనిని విని అతనికి తోడ్పడెను. ఇంతలో పెద్ద సేన మార్గోని శత్రువులను పారదోలెను. వారు జోరుయ స్థానిముమీదుగా చిన్నవంతెనమీద గుండ్ర కగ్గమై పోవలసివచ్చెను. చివర కన్ని స్థానములను బెల్జియమువారు మరల వశపరచుకొనిరి.

పాశ్చేండ్యెలీ యుద్ధము.

లండను, మార్చి 9:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయమువద్ద నున్న రైటరుగారి విశేషబడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. నిన్నటిదినము పాశ్చేండ్యెలీ ముఖ్యభాగమున జరిగిన యుద్ధము ఈసంవత్సరపు యుద్ధమునంటిలో పెద్దది. వార్షి టను లాంజిమార్కుల మధ్యనుండు రంగము నంతటిని నిన్న రాత్రంతయు శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. గాను పెల్లుల విశేషముగ నుపయోగించిరి. హాతాబ్బున వనమునకు దక్షిణమున సెక్ మైలు రంగమున శత్రుదళము లుపయోగింపబడినవి. అయినను శత్రువులు మహాతీవ్రముగ దాగొన బడిరి. అంత ననేక ప్రదేశములలో శరపరంపరలుగ వచ్చుదళము లన్నియు వెనుకకు మరలినవి. అయినను కుడితటమున క్లేమ్యేరు వెన్సరు దళములు కొన్ని ప్రదేశములందలి బలములు వెనుకకు పోవలసినవాయెను. మరికొంచెము సేవయిన పిమ్మట యార్కు ప్రేరువదాని దళము మహాతీవ్రముగ ప్రతియుద్ధ మొనరించెను శత్రువులు దుర్భేద్యముగ నిలిచిరి. అయినను మనవారికోసాన లమునకు తాళజాలక తుదకు వారు పరుగెత్తిరి. శత్రువులు మొదట ఎదిరించిన ప్రదేశము నుండి వారు మూడు వందల గజముల దూరము పోవువరకును వెనుదరిమిరి. శత్రువుల కపరిమితములగు నష్టములు గలిగెను: ఉదయమున పంక్తియంతయు పూర్తిగ మరల యథాప్రకారము నెలకొల్పబడెను.

సాయంత్రపు యుద్ధము

మెసినురోడ్డున కావల శత్రువులు దినమంతయు భయంకరముగ యుద్ధము నొనరించిరి. వారి పదాతిదళములలో పెద్దదొకటి మా పంక్తులలో కొంతవరకు ప్రవేశించెను. భయంకరమగు యుద్ధము జరిగెను. సాయంతనపుయుద్ధ మంతగా బాగులేకుండెను. శత్రువులు కొన్ని స్థలముల నాక్రమించుకొనగలిగిరి గాని రాత్రంతయు మా తుపాకులవలన నమితభాధ నొందించిరి. వాయుభారము మిక్కిలి బాగుగ నుండెను.

విజయ మంతములగు బ్రిటిషు దాడులు.

లండను, మార్చి 10:— బ్రిటిషువారి ట్లు ప్రకటించుచున్నార:— నెంట్లు క్వెంటినునకు వాయవ్య భాగమునను, కేంబ్రాయికి వైర్చితి భాగమునను మేము విజయవంతముగ దాడుల నొనరించితిమి. అనేకమంది శత్రుసైనికులు మరణించిరి. మేము కొలదిమంది ఖైదీలను బట్టు కొంటిమి. ఆర్మెంటియరీను వద్దను, లైటు చెయిటికి తూర్పుతటమునను, మెసినురోడ్డు సమీపమునను, శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి.

శత్రువుల శత్రుత్వములు.

లండను, మార్చి 9:— లాపాంపెలో, ఆవోకోరు లలో శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. మాంజెలువద్ద శత్రువులు తలపడి చాలవస్త్రపడిపోయిరి. అని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

స్క్రేపులోయ రివికోరులలో శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరి. మెసినురోడ్డునను అడవికిని మధ్య నిరుపీడుల వారును ఫిరంగులను కాల్చిరి. మ్యాజుకు కుడితటమును ఆల్బానునందు త్తరమునను శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరిని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

(౧)

సెనేటు సభ మరల శనివారము సాయంకాలము 8 గంటలకు శివస్వామి ఆయ్యరుగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద సమావేశమయినది.

ఇంటరుమీడియేటు పరీక్ష.

మా. జె. హెచ్. స్టాన్ గారి తీర్మానము నుపపాదించి:—“178 వ రెగ్యులేషనులో ప్రతి వత్సరమున నేర్పరుపబడు” అను మాటల తరువాత ‘ఏవత్సరమున నేర్పరుపబడు’ పేర్కొనియున్న నాటకమును 1250 పంక్తులుగల ఇతర పద్యములుగల వచన గ్రంథములను, మూడు యితర గ్రంథములను యుండవలెనను మాటలను జేర్చవలయును. ఈ ప్రస్తావనను సమాన కార్యము గలిగియుండవలెను.” ఈ తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడుచు, ఆంగ్ల భాషను గూర్చి యోచింపవలెననియు, ఇందులోని పరిష్కారమును వృద్ధిగావింపవచ్చుననియు మీరు నుడివీరి. విద్యార్థులు వ్రాసిన పేపర్లు మిగుల గ్రాంథికముగ నున్నవి. కాని ప్రతివిద్యార్థియు తన యిష్టానుసారముగ గ్రాంథిక భాషను గాని, వ్యవహారమునకు తగిన భాషనుగాని నేర్చుకొనుట కనుమోసగు టత్సవనము. ఈ తీర్మానమున తెలుపబడిన పుస్తకముల సంఖ్యను తగ్గింప వీలులేదనియు, ఆంగ్ల భాషకు ప్రాముఖ్యము నొసంగవలెనని యీ విషయమును సభ్యులు గ్రహించవలెననియు తెలిపిరి.

లిటిల్ హెయిల్స్ గారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

డాక్టరు స్వామినాథముగారి రాక సవరణమును ప్రతిపాదించిరి కాని అది అంగీకృతము కాలేదు.

సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు, వలెతనగార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి.

తీర్మాన మామోదింపబడెను.

విజ్ఞాన శాస్త్ర పట్టములు.

విజ్ఞాన శాస్త్ర పట్టముల గూర్చి కొన్ని తాత్కాలిక శాసనములను లిటిల్ హెయిల్స్ గారు రుపపాదించిరి. సి. వి. శేషు ఆయ్యరు గారు కొన్ని సవరణలు గావించిరి. వీనిని ఉపపాదకుల అంగీకరించిరి. తీర్మానము ముగియుటకు బలపరపబడి సభ్యులచే నంగీకరింపబడెను.

వైద్య శాస్త్ర పట్టములు.

ఎమ్. డి. సి. ఎస్. ఎస్. ఎమ్. ఎస్. పరీక్షా శాసనము లలో కొన్ని మార్పులను గావించవలెనని మిల్లరుగారు రుపపాదించిరి. చంద్రశేఖరయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

ఆర్థిక శాస్త్ర పట్టములు

ఆర్థిక శాస్త్రమున 1918-19 వత్సరములనుండి పట్టముల నొసంగవలయునని స్టేబురుగారి తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఎ. రంగస్వామి ఆయ్యరుగారు లేచి, పబ్లిక్ ప్రెస్ నాన్సునుకూడ అందు జేర్చవలయునని యొక సవరణను బెట్టిరి. సవరణ మంగీకరింపబడలేదు. తీర్మాన మామోదింపబడెను.

విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసములు

1918-19 నుండి 9 సాధారణపు ఉపన్యాసము లొసంగబడవలెనని తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఇది అంగీకరింపబడెను.

దత్తమండలపు కళాశాలలోని ఇంటర్మీడియేటు గ్రూపును విజయనగరపు కళాశాలలోని బి. ఏ. పరీక్షయందలి గ్రూపు II ఎ విషయమును విశ్వవిద్యాలయమున సమైక్యముగా వింపబడినది.

సర్ విలియము వెడ్డెరుబరను పేరున నొక బహుమాన మొసంగుటకు చందాలవలన వసూలైన 6000 రూపాయలను పి. సి. శే. గారి నొసంగిన 750 రూపాయలను సెనేటువారికి కరించిరి.

ద్రావిడ భాషలు.

ఈ భాషల గూర్చి ప్రత్యేకోపన్యాసముల నొసంగవలెననియు, వీని సారస్వత చరిత్రమును వ్రాసవలెననియు కృష్ణ స్వామి ఆయ్యరుగారి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ విషయమై యోచించుట కొక సంఘము స్థాపింపబడెను.

“కళాశాలల పరీక్షించుటకు బోవునపుడు సిండికేటు సభ్యులకు ప్రయాణ భోజన ఖర్చులు గాక కొంత ధనము నిచ్చు ఆచారమును మానవలెనని వలెతనగారి తీర్మానము నుపపాదించిరి.

ఈ విషయము ముందు సభలో చర్చింపబడును.

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారి

ప్రకటన.

1918 - 19 సం॥ పబ్లిక్ వర్క్స్ అసెంబ్లీ, యిండ్లు (డెయిను కాలనలు మొదలైన మ్యునిసిపల్ పనులు కంట్రాక్టు పుచ్చుకొన దలచినవారు ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలలోగా బెజవాడ మ్యునిసిపల్ వైరుమెంట్ గారి ఆఫీసు లో నీలుచేసిన టెండర్లు దాఖలుచేసికొన వలసినది. టెండరు తొ. ర. 1000 ధరావతు దాఖలుచేసుకొన వలసినది. సదరు యీ టెండర్లు ది 25-8-18 తేదీన తెరువబడును. అన్ని టెండర్లు వైసలు అయిన పిదప ఒప్పకొనబడిన టెండర్ల తాలూకు సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేయబడును. పెద్దయ్యల రేట్లువగై రాలు సుంజా యిషీ మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును. అంగీకరించిన టెండరు తాలూకు సొమ్ము, లెక్కలు, అడిటుగారి తనిఖీ అయిన పిదప వాపసు చేయబడును. (1105) మునిసిపల్ ఆఫీసు బెజవాడ.

ద. బి. వెంకటప్పయ్య. CHAIRMAN M. C. Delegate

నోటిసు. (1075)

గోదావరి జిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండునూ కాపురస్తులు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాల రామ సూర్యప్రకాశరావుగారి తా. పెద్దాపురం తాలూకా రాగంపేట గ్రామం తా. సామర్లకోట పెద్దాపురమునకు మధ్యను ఉండునన్న అంటుమామిడి తోటయొక్క యీసంవత్సరపు ఫలము. ది 22, 23 మార్చి నెలలో తోట ప్రదేశముందు వీలము పొడుచున్నాము. కాబట్టి వలయువారు సదరు ప్రదేశమునకు దయచేసి ఈదిగువ వరతులకు లోబడి పాడవచ్చును వరతుల వివరము.

- 1. నుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు నన్న ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటుమామిళ్ళున్నా జీడిమామిళ్ళున్నా ముత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక) 2. నుమారు రెండువేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒక వెయ్యి జీడి మామిళ్ళున్న. 3. పాడదలచినవారు రెండువందలరూపాయలు ధరావతు ఇచ్చి పాడవలెను. 4. పాట ఖాయపరుచునన్న వారు మచ్చిలికాతోపాటు సగముసొమ్ము ఇచ్చి వేయవలెను. 5. తక్కిన సగము సొమ్మున్నా చెట్ల కాయలు కొయిలుటకు పూర్వచందు చెల్లించవలెను. 6. పాట కాలమందు ధరావతు ఇచ్చిన వారిలో ఖాయపరుచుకొనిన వారి సొమ్ముతప్ప తక్కిన వారి సొమ్ము వాపసుచేయబడును. 7. తగు సంజాయిషీ యింకా కావలసినవారు యీ దిగువ వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావు గారు, ఉండునూ } హుజూరు సిరస్తాదారు. ఆఫ్ గొల్లపూలు ఎస్టేటు, గోదావరి. 9-2-18 } క్యాంపు: సామల్ కోట.

స గ ము ధ ర లు

ఒక మాస మువలకే

పుస్తకభాండాగారములకును, పత్రికా సంకలనములకును సగమువలకు ఇచ్చెదము. పోస్టుఖర్చులు కొనువారిచే. ఈ క్రింద చెప్పబడిన వెలులు ఆసలు వెలులు. ఢిల్లీ సామ్రాజ్యము (ఆ 8) నుభద్రాద్రి నయము (ఆ 12) బృహద్వాసిష్టము (1-8-0) శ్రీ వచనభూషణము (ఆ 12) ఆంధ్రభగవద్గీత (ఆ 4) బాలార్చనా విధి (ఆ 8) బాల సనా ప్ర నామావళి (ఆ 1) నూర్నాట్యోత్తర శత నామావళి (ఆ 1) వేద్యకుల ధర్మచంద్రిక (ఆ 6) పర్వత సందర్శనము (2 ఆ) ప్రకృత్ తర శీవకళావిర్భావ దీపిక (ఆ 1) కుక్కుటేశ్వరశతకము (ఆ 1) పెద్దలనాటి ముద్దుకథలు (ఆ 4) మూర్తిత్రయో పా భాగ్యము (12 ఆ) శ్రీనీతిపద్ధత్యావళి (8 ఆ) లోసాముద్ర చరిత్ర (1 ఆ) రాజారామమోహనరాయలసందేశము (1 ఆ) ముఖ్య గమనింపు. — పుస్తకము లన్నియు ఒకేతూరి తెప్పించుకొనువారికి మాత్రము సగము ధరలు. హిప్పొటిసమ్ (మెస్మరిజమ్) (2-0-0) వ్యవహారచంద్రిక (ఆ 12) గాలిడిండ్లు

ఆంధ్రముగ నుచనగును. జేబులో తీసుక వెళ్లవచ్చును. నోటితో గాలిని పూరించిన గట్టిగ తలదిండుగ మారును. వెల రూ 1—8—0.

(1067) భాస్కర కంపెనీ, 23, బందరు ఏఛి, మదరాసు.

చూడదగిన మొదటి ఆట

12—3—1918వ తేదీ మంగళవారము

ఫిల్లిను సర్కసు

జంతుపరిషదము. భీకర సాశ్వాత్యవదర్శనము. ఈ ఏడు వచ్చినవారు 85 గురు అసమానులగు ప్రదర్శకులు. రంగాలంకారము లభూర్వములు. వర్ణలగానము కియోపాట్రా కన్యపాములు విచిత్రమగు లేసుబిటను వైక్లిలు నడకలు. జాకిన్సువర్గము మల్లులు! కోగ్లోయా క్రొత్త పెద్దపులులు! కల్లులుఫిల్లిను భయంకర సాశ్వాత్య నాటకము ఏకకాలమున 60 మంది ననుష్యుల, గుర్రముల, జంతువుల పనులు జరుగును. ఆరంభము 12వ మార్చి 1918వ మంగళవారంరాత్రి 9-30, గం (ప్రతి శనివారమును ఆదివారమును సాయంకాలము 4-30 గంటలకు ఆట జరుగును. స్థలము:— ఎస్.ప్ల. నేడు మైదానము. టి కె. ట్ల రే ట్లు రు. 4, 3, 2, 1; ఆటాలు 8. (1094) బాప్సుప్లాస్ - మిస్సిస్కో కంపెనీ.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 588 దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువు చేయువారిలకు రూ 100 ఇవ్వం. ఇది ప్రతి దుఃఖమునకు దుండగల సిన హోమ్యోమధము. అంగ్ల, మూసాని, దేశీయ వైద్యులచే పాక్షికగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములందును మందు గుణముమాటు. తేలునకు ముత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగింపును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-3-0. 1 దజ్జా పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి జేటు. ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వం. వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. చిహ్నామా:— ధన లక్ష్మీ కంపెనీ, 6 కంకటేశు శ్రీ వీధి, సాకారుపేట పోడు, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు బృహత్ మంజుష్టాదికావధ రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది. 1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0. చంద్రవభ గుటి మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0. వాసవలేహము దగ్గునకు మంచిమందు. 1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0. వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును. జాండూ ఫార్మ్యూటికల్ వర్క్స్ ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13. The Zandu Pharmaceutical Works 388 The Ayurvedic Pharmacists. Elphinstone Road, Bombay, 13

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువ జేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేగును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అప్పుతాంజనం దీపో, 6, తంబుళెట్టివీధి, మదరాసు.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామోజిష్"ను యుపయోగింపవలయును. దాని సుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ప్లీట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిష్ యుపయోగించినచో సంతృప్తముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామోజిష్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము.

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనో వేగము, నాల్గలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా సాధనము, మంత్ర శాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్ల పేకతమాసాలు, విచిత్రవిశోదవిద్యలుగలవు. ఇంతే గాక మనుష్యునిమాయముచేయుట, చీకటిలో చదువుట, నీళ్లవైన నడిచిపోవుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, దేవముతో సమాధియగుట, మనుష్యుడు చిలుక యగుట, పెద్దపులిని చేసి చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయ చేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టు కొని చూడకుండా వస్తువుల పేర్లు చెప్పట, భూమిపయిన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిర్మాణముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరు.

డబ్బు సంపాదించుట కిది సులభమైన మార్గము.

సెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకోగలరు.

ఈ వెద్ద గ్రంథము అమృతమనునది ఈ గ్రంథమును వి. పి. X 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ధరభాక్తు ధారులకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాక్తు దారులనగా తమ ధరభాక్తుతోకూడ రు. 4 లను యీ క్రింది విలాసమునకు తక్షణమే మణియార్చరు చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఓంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

జీవితములు, నవలలు

1 గోపాలకృష్ణగోఖలే	0-8-0	1 మంజునతి	0-12-0
2 మహాదేవగోవిందరాణడే	0-8-0	2 జగన్మోహిని	0-10-0
3 రామకృష్ణస్వామిఎం.ఏ	0-8-0	3 ఇందిరావసుంధరము	0-10-0
4 నివేదితాసోదరి	0-8-0	4 రంగరాజు	0-14-0
5 విదవజారి చక్రవర్తి	0-8-0	5 అమృతవల్లి	1-4-0
6 హర్షిణి ప్రభువు	0-8-0	6 కళావతి	0-12-0

వై 12 గ్రంథముల నొకపర్వమును కొనువారికి తపాలాఖర్చులు మేమే భరించెదము. (982-409)

ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అందుకో, నల్లూరు.

301 పాత్రవు వేంకటాచల 594

వండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల నిష్పడైనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను అక్షులకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియానా మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోన్, మలియన్డే, గోవా, ఫిజి, బెలెంజ్, ఈస్ట్రాఫిక్, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధావధమును, ఈ ప యోగి యుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహర" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింట నున్న మొదల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శిలము, శిలవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్ధ, గజమునోప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగునీకారము, చిన్న బిడ్డలకు (లుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియ ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధావధుత సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్పూరక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్ట్రైన యీ వ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా చుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాల జోకసారి	తెప్పించుకొని	
టుపాల ఖర్చుతోచేరి		రూ 1-8-0
12. సీసాలకసారి కొనన		2-12-0
25. సీసాలకసారి కొనన		5-0-0
సమస్త రోగములకు మారద్ర అయ్యుర్వే		
వీరి సిద్ధావధములు దొరకును.		

విలాసము:— శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

1000

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

బహుమాన

మియ్యబడును

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, ఆకలి ఎక్కువ

అలెకడు

మొదలయినవి. కలుగును స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన ఆనేకులు రంగోన్, పిసాంగ్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అర్హజ్ఞాప్తాంశును పంపినచో బహుమాన పత్రికల కాపీ పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వై కనుపరచియుండు బహుమానము యిచ్చబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పత్రిక పార్శ్వములో పంపబడును. ఏజెంటులు కావలసియున్నది.

15 తులాల తేబ్బీ కల రూ. 2-0-0. తపాలాఖర్చు 1-2 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

(619)

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసమర్చి

అగ్రకర్మకర్త కర్తవ్యవలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటునువంటి పండు. కురువులను, మచ్చలను, గండమాలను తొలగించు, ప్రాతకోళ్లలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కర్మకృత కారి

(38)

జోమగోరూపరల్లా గణా మిచ్చుట నిస్సంకయము, సహజమైన మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన జోమములను తొలగించును. కిరీటునువంటి ప్రాతకోళ్లములను, మలబద్ధకమును తొలగించుటయును జోమలను పోగొట్టి కర్మమును తొలగించును. కిరీటారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 టోన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తియరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము
అన్ని రోగములకు సిద్ధావధము.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
తొలగింపును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
గువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది.
ఏదని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేథి, మదరాసు, లేక 109 ప్రేరిరోడ్డు ఫోర్డు బొంబాయి.